

Ishvaragita from Kurmapurana adhyAyAH 1-11

——
ఈశ్వరగీతా కూర్మపురాణే అధ్యాయాః ౧-౧౧

——
Document Information

Text title : IshvaragItA kUrmapurANAntargatam

File name : IshvaragItAkUrmaP.itx

Category : gItA, giitaa

Location : doc_giitaa

Transliterated by : sa.wikisource.org

Description-comments : kUrmapurANe uttarabhAge adhyAyAH 1-11

Latest update : August 13, 2022

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

August 13, 2022

sanskritdocuments.org

ఈశ్వరగీతా కూర్మపురాణే అధ్యాయాః ౧-౧౧

ప్రథమోఽధ్యాయః

ఋషయః ఊచుః ।

భవతా కథితః సమ్యక్ సర్గః స్వామ్యుభవస్తతః ।
బ్రహ్మాణ్డస్యాస్య విస్తారో మన్వన్తరవినిశ్చయః ॥ ౧.౧॥

తత్రేశ్వరేశ్వరో దేవో వర్ణిభిర్ధర్మతత్పరైః ।
జ్ఞానయోగరత్నైర్నిత్యమారాధ్యః కథితస్త్వయా ॥ ౧.౨॥

తద్వదాశేషసంసారదుఃఖనాశమనుత్తమమ్ ।
జ్ఞానం బ్రహ్మైకవిషయం యేన పశ్యేమ తత్పరమ్ ॥ ౧.౩॥

త్వం హి నారాయణః సాక్షాత్ కృష్ణద్వైపాయనాత్ ప్రభో ।
అవాప్తాఖిలవిజ్ఞానస్తత్త్వాం పృచ్ఛామహే పునః ॥ ౧.౪॥

శ్రుత్వా మునీనాం తద్వాక్యం కృష్ణద్వైపాయనాత్ ప్రభుమ్ ।
సూతః పౌరాణికః స్మృత్వా భాషితుం హ్యుపచక్రమే ॥ ౧.౫॥

అథాస్మిన్నక్షరే వ్యాసః కృష్ణద్వైపాయనః స్వయమ్ ।
ఆజగమ మునిశ్రేష్ఠా యత్ర సత్రం సమాసతే ॥ ౧.౬॥

తం దృష్ట్వా వేదవిద్వాంసం కాలమేఘసమద్యుతిమ్ ।
వ్యాసం కమలపత్రాక్షం ప్రణేముర్ద్విజపుఙ్గవాః ॥ ౧.౭॥

పపాత దణ్డవద్భూమౌ దృష్ట్వాఽసౌ లోమహర్షణః ।
ప్రదక్షిణీకృత్య గురుం ప్రాజ్ఞులిః పార్శ్వగోఽభవత్ ॥ ౧.౮॥

పృష్టాస్తేనైవామయం విప్రాః శౌనకాద్యా మహామునిమ్ ।
సమాశ్వాస్యాసనం తస్మై తద్యోగ్యం సమకల్పయన్ ॥ ౧.౯॥

అధైతానబ్రవీద్వాక్యం పరాశరసుతః ప్రభుః ।
కచ్ఛిన్న తపసో హానిః స్వాధ్యాయస్య శ్రుతస్య చ ॥ ౧.౧౦॥

తతః స సూతః స్వగురుం ప్రణమ్యాహ మహామునిమ్ ।

జ్ఞానం తద్బ్రహ్మవిషయం ముసీనాం వక్తుమర్హసి ॥ ౧.౧౧॥

ఇమే హి మునయః శాస్తాస్తాపసా ధర్మతత్పరాః ।

శుశ్రూషా జాయతే వైషాం వక్తుమర్హసి తత్త్వతః ॥ ౧.౧౨॥

జ్ఞానం విముక్తిదం దివ్యం యన్నే సాక్షాత్ త్వయోదితమ్ ।

ముసీనాం వ్యాహృతం పూర్వం విష్ణునా కూర్మరూపిణా ॥ ౧.౧౩॥

శ్రుత్వా సూతస్య వచనం మునిః సత్యవతీసుతః ।

ప్రణమ్య శిరసా రుద్రం వచః ప్రాహ సుఖావహమ్ ॥ ౧.౧౪॥

వ్యాస ఉవాచ ।

వక్ష్యే దేవో మహాదేవః పృష్టో యోగీశ్వరైః పురా ।

సనత్కుమారప్రముఖైః స స్వయం సమభాషత ॥ ౧.౧౫॥

సనత్కుమారః సనకస్తథైవ చ సనన్దనః ।

అఙ్గిరా రుద్రసహితో భృగుః పరమధర్మవిత్ ॥ ౧.౧౬॥

కణాదః కపిలో యోగీ వామదేవో మహామునిః ।

శుక్రో వసిష్ఠో భగవాన్ సర్వే సంయతమానసాః ॥ ౧.౧౭॥

పరస్పరం విచార్యైతే సంశయావిష్టచేతనః ।

తప్తవస్తస్థపో ఘోరం పుణ్యే బదరికాశ్రమే ॥ ౧.౧౮॥

అపశ్యంస్తే మహాయోగమృషిం ధర్మసుతం శుచిమ్ ।

నారాయణమనాద్యన్తం నరేణ సహితం తదా ॥ ౧.౧౯॥

సంస్తూయ వివిధైః స్తోత్రైః సర్వే వేదసముద్భవైః ।

ప్రణేముర్భక్తిసంయుక్తా యోగినో యోగవిత్తమమ్ ॥ ౧.౨౦॥

విజ్ఞాయ వాఙ్చితం తేషాం భగవానపి సర్వవిత్ ।

ప్రాహ గమ్భీరయా వాచా కిమర్థం తప్యతే తపః ॥ ౧.౨౧॥

అబ్రువన్ హృష్టమనసో విశ్వాత్మానం సనాతనమ్ ।

సాక్షాన్నారాయణం దేవమాగతం సిద్ధిసూచకమ్ ॥ ౧.౨౨॥

వయం సంశయమాపన్నాః సర్వే వై బ్రహ్మవాదినః ।

భవన్తమేకం శరణం ప్రపన్నాః పురుషోత్తమమ్ ॥ ౧.౨౩॥

త్వం వేత్సి పరమం గుహ్యం సర్వన్తు భగవాన్పృషిః ।

నారాయణః స్వయం సాక్షాత్ పురాణోఽవ్యక్తపూరుషః ॥ ౧.౨౪॥

నహ్యన్యో విద్యతే వేత్తా త్వామృతే పరమేశ్వరమ్ |
 శుశ్రూషాఽస్మాకమఖిలం సంశయం ఛేత్తుమర్హసి || ౧.౨౫ || (స త్వమస్మాకమచలం)
 కిం కారణమిదం కృతస్నం కోఽనుసంసరతే సదా |
 కశ్చిదాత్మా చ కా ముక్తిః సంసారః కిన్నిమిత్తకః || ౧.౨౬ ||
 కః సంసారపతీశానః కో వా సర్వం ప్రపశ్యతి |
 కిం తత్ పరతరం బ్రహ్మ సర్వం నో వక్తుమర్హసి || ౧.౨౭ ||
 ఏవముక్తా తు మునయః ప్రాపశ్యన్ పురుషోత్తమమ్ |
 విహాయ తాపసం రూపం సంస్థితం స్వేన తేజసా || ౧.౨౮ ||
 విభ్రాజమానం విమలం ప్రభామణ్డలమణ్డీతమ్ |
 శ్రీవత్సవక్షసం దేవం తప్తజామ్బూనదప్రభమ్ || ౧.౨౯ ||
 శక్ష్మచక్రగదాపాణిం శార్ఙ్గహస్తం శ్రియాఽఽవృతమ్ |
 న దృష్టస్తత్క్షణాదేవ నరస్తస్యైవ తేజసా || ౧.౩౦ ||
 తదన్తరే మహాదేవః శశాఙ్కాఙ్కితశేఖరః |
 ప్రనాదాభిముఖో రుద్రః ప్రాదురాసీన్మహేశ్వరః || ౧.౩౧ ||
 నిరీక్ష్య తే జగన్నాథం త్రినేత్రం చన్ద్రభూషణమ్ |
 తుష్టబుర్హుష్టమనసో భక్త్యా తం పరమేశ్వరమ్ || ౧.౩౨ ||
 జయేశ్వర మహాదేవ జయ భూతపతే శివ |
 జయాశేషమునీశాన తపసాఽభిప్రపూజిత || ౧.౩౩ ||
 సహస్రమూర్తే విశ్వాత్మాన్ జగద్యన్తప్రవర్తక |
 జయానన్త జగజ్జన్మత్రాణసంహారకారక || ౧.౩౪ ||
 సహస్రచరణేశాన శమ్భో యోగీన్ద్రవన్దిత |
 జయామ్బికాపతే దేవ నమన్తే పరమేశ్వర || ౧.౩౫ ||
 సంస్తుతో భగవానీశస్త్వమ్భుకో భక్తవత్సలః |
 సమాలిక్ష్య హృషీకేశం ప్రాహ గమ్భీరయా గిరా || ౧.౩౬ ||
 కిమర్థం పుణ్డరీకాక్ష మునీన్ద్రా బ్రహ్మవాదినః |
 ఇమం సమాగతా దేశం కిం వా కార్యం మయాఽచ్యుత || ౧.౩౭ ||
 ఆకర్ష్య భగవద్వాక్యం దేవదేవో జనార్దనః |

ప్రాహ దేవో మహాదేవం ప్రసాదాభిముఖం స్థితమ్ ॥ ౧.౩౮ ॥

ఇమే హి మునయో దేవ తాపసాః క్షీణకల్పషాః ।

అభ్యాగతానాం శరణం సమ్యగ్దర్శనకాఙ్క్షిణామ్ ॥ ౧.౩౯ ॥

యది ప్రసన్నో భగవాన్ మునీనాం భావితాత్మనామ్ ।

సన్నిధౌ మమ తఙ్క్షానం దివ్యం వక్తుమిహార్హసి ॥ ౧.౪౦ ॥

త్వం హి వేత్సి స్వమాత్మానం న హ్యన్యో విద్యతే శివ ।

తతస్త్యమాత్మనాఽఽత్మానం మునీన్ద్రేభ్యః ప్రదర్శయ ॥ ౧.౪౧ ॥

ఏవముక్త్వా హృషీకేశః ప్రోవాచ మునిపుంజవాన్ ।

ప్రదర్శయన్ యోగసిద్ధిం నిరీక్ష్య వృషభధ్వజమ్ ॥ ౧.౪౨ ॥

సన్దర్శనాన్మహేశస్య శక్కురస్యాథ శూలినః ।

కృతార్థం స్వయమాత్మానం జ్ఞాతుమర్హథ తత్త్వతః ॥ ౧.౪౩ ॥

ద్రష్టుమర్హథ విశ్వేశం ప్రత్యక్షం పురతః స్థితమ్ ।

మమైవ సన్నిధావేవ యథావద్యక్తుమీశ్వరః ॥ ౧.౪౪ ॥

నిశమ్య విష్ణోర్వచనం ప్రణమ్య వృషభధ్వజమ్ ।

ససత్కుమారప్రముఖాః పృచ్ఛన్తి స్మ మహేశ్వరమ్ ॥ ౧.౪౫ ॥

అథాస్మిన్నన్తరే దివ్యమాసనం విమలం శివమ్ ।

కిమప్యచిన్త్యం గగనాదీశ్వరార్థే సముద్భభౌ ॥ ౧.౪౬ ॥

తత్రాససాద యోగాత్మా విష్ణునా సహ విశ్వకృత్ ।

తేజసా పూరయన్ విశ్వం భాతి దేవో మహేశ్వరః ॥ ౧.౪౭ ॥

తతో దేవాదిదేవేశం శక్కురం బ్రహ్మవాదినః ।

విభ్రాజమానం విమలే తస్మిన్ దదృశురాసనే ॥ ౧.౪౮ ॥

యం ప్రపశ్యన్తి యోగస్థాః స్వాత్మన్యాత్మానమీశ్వరమ్ ।

అనన్యతేజసం శాన్తం శివం దదృశిరే కిల ॥ ౧.౪౯ ॥

యతః ప్రసూతిర్భూతానాం యత్రైతత్ ప్రవిలీయతే ।

తమాసనస్థం భూతానామీశం దదృశిరే కిల ॥ ౧.౫౦ ॥

యదన్తరా సర్వమేతద్యతోఽభిన్నమిదం జగత్ ।

సవాసుదేవమాసీనం తమీశం దదృశుః కిల ॥ ౧.౫౧ ॥

ప్రోవాచ పృష్టో భగవాన్ ముసీనాం పరమేశ్వరః ।
 నరీక్ష్య పుణ్డరీకాక్షం స్వాత్మయోగమనుత్తమమ్ ॥ ౧.౫౨॥
 తచ్చృణుధ్వం యథాన్యాయముచ్యమానం మయా౭నఘాః ।
 ప్రతాన్తమానసాః సర్వే జ్ఞానమీశ్వరభాషితమ్ ॥ ౧.౫౩॥
 ఇతి శ్రీకూర్మపురాణే షట్సాహస్యాం సంహితాయాముపరివిభాగే
 (ఈశ్వరగీతాసు) ప్రథమో౭ధ్యాయః ॥ ౧॥

ద్వితీయో౭ధ్యాయః

ఈశ్వర ఉవాచ ।
 అవాచ్యమేతద్విజ్ఞానమాత్మగుహ్యం సనాతనమ్ ।
 యన్న దేవా విజానన్తి యతస్తో౭పి ద్విజాతయః ॥ ౨.౧॥
 ఇదం జ్ఞానం సమాశ్రిత్య బ్రహ్మభూతా ద్విజోత్తమాః ।
 న సంసారం ప్రపద్యన్తే పూర్వే౭పి బ్రహ్మవాదినః ॥ ౨.౨॥
 గుహ్యోద్గుహ్యతమం సాక్షాద్గోపనీయం ప్రయత్నతః ।
 వక్ష్యే భక్తిమతామద్య యుష్మాకం బ్రహ్మవాదినామ్ ॥ ౨.౩॥
 ఆత్మాయం కేవలః స్వచ్ఛః శుద్ధః సూక్ష్మః సనాతనః ।
 ఆస్తి సర్వాన్తరః సాక్షాచ్ఛిన్మాత్త్రస్తమసః పరః ॥ ౨.౪॥
 సో౭న్తర్యామీ న పురుషః స ప్రాణః స మహేశ్వరః ।
 స కాలో౭త్ర తదవ్యక్తం న ఏవేదమితి శ్రుతిః ॥ ౨.౫॥
 అస్మాద్విజాయతే విశ్వమత్రైవ ప్రవిలీయతే ।
 స మాయా మాయయా బద్ధః కరోతి వివిధాస్తనూః ॥ ౨.౬॥
 న చాప్యయం సంసరతి న చ సంసారమయః ప్రభుః ।
 నాయం పృథ్వీ న సలిలం న తేజః పవనో నభః ॥ ౨.౭॥
 న ప్రాణో న మనో౭వ్యక్తం న శబ్దః స్పర్శ ఏవ చ ।
 న రూపరసగన్ధాశ్చ నాహం కర్తా న వాగపి ॥ ౨.౮॥
 న పాణిపాదో నో పాయుర్న చోపస్థం ద్విజోత్తమాః ।
 న కర్తా న చ భోక్తా వా న చ ప్రకృతిపూరుషౌ ॥ ౨.౯॥
 న మాయా నైవ చ ప్రాణా వైతన్యం పరమార్థతః ।

యథా ప్రకాశతమసోః సమృద్ధో నోపపద్యతే || ౨.౧౦||
 తద్వదైక్యం న సమృద్ధః ప్రపంచపరమాత్మనోః |
 ఛాయాతపౌ యథా లోకే పరస్పరవిలక్షణౌ || ౨.౧౧||
 తద్వత్ ప్రపంచపురుషౌ విభిన్నౌ పరమార్థతః |
 తథాత్మా మలినోఽస్పృష్టో వికారీ స్యాత్ స్వభావతః || ౨.౧౨||
 నహి తస్య భవేన్ముక్తిర్జ్ఞాన్మన్తరశతైరపి |
 పశ్యన్వి మునయో యుక్తాః స్వాత్మానం పరమార్థతః || ౨.౧౩||
 వికారహీనం నిర్దుఃఖమానన్దాత్మానమవ్యయమ్ |
 అహం కర్తా సుఖీ దుఃఖీ కృశః స్థూలేతి యా మతిః || ౨.౧౪||
 సా చాహుక్కారకర్తృత్వాదాత్మన్యారోప్యతే జనైః |
 వదన్తి వేదవిద్వాంసః సాక్షిణం ప్రకృతేః పరమ్ || ౨.౧౫||
 భోక్తారమక్షరం శుద్ధం సర్వత్ర సమవస్థితమ్ |
 తస్మాదజ్ఞానమూలో హి సంసారః సర్వదేహినామ్ || ౨.౧౬||
 అజ్ఞానాదన్యథా జ్ఞానాత్ తత్త్వం ప్రకృతిసజ్గతమ్ |
 నిత్యోదితం స్వయం జ్యోతిః సర్వగః పురుషః పరః || ౨.౧౭||
 అహుక్కారావివేకేన కర్తాహమితి మన్యతే |
 పశ్యన్వి ఋషయోఽవ్యక్తం నిత్యం సదసదాత్మకమ్ || ౨.౧౮||
 ప్రధానం ప్రకృతిం బుద్ధ్వా కారణం బ్రహ్మవాదినః |
 తేనాయం సజ్గతో హ్యేత్మా కూటస్థోఽపి నిరజ్ఞానః || ౨.౧౯||
 స్వాత్మానమక్షరం బ్రహ్మ నావబుద్ధ్యేత తత్త్వతః |
 అనాత్మన్యాత్మవిజ్ఞానం తస్మాద్దుఃఖం తథేరితమ్ || ౨.౨౦||
 రాగద్వేషాదయో దోషాః సర్వే భ్రాన్తినిబన్ధనాః |
 కర్మాణ్యస్య భవేద్దోషః పుణ్యాపుణ్యమితి స్థితిః || ౨.౨౧||
 తద్వశాదేవ సర్వేషాం సర్వదేహసముద్భవః |
 నిత్యః సర్వత్రగో హ్యేత్మా కూటస్థో దోషవర్జితః || ౨.౨౨||
 ఏకః స భిద్యతే శక్త్యా మాయయా న స్వభావతః |
 తస్మాదద్వైతమేవాహుర్మునయః పరమార్థతః || ౨.౨౩||

భేదో వ్యక్తస్వభావేన సా చ మాయాఽఽత్మసంశ్రయా |
 యథా హి ధూమసంపూర్కాన్నాన్నాశో మలినో భవేత్ || ౨.౨౪ ||
 అన్యకరణజైర్భావైరాత్మా తద్వన్న లిప్యతే |
 యథా స్వప్రభయా భాతి కేవలః స్ఫటికోఽమలః || ౨.౨౫ ||
 ఉపాధిహీనో విమలస్తథైవాత్మా ప్రకాశతే |
 జ్ఞానస్వరూపమేవాహుర్జగదేతద్విచక్షణాః || ౨.౨౬ ||
 అర్థస్వరూపమేవాన్యే పశ్యన్త్యన్యే కుదృష్టయః |
 కూటస్థో నిర్గుణో వ్యాపీ చైతన్యాత్మా స్వభావతః || ౨.౨౭ ||
 దృశ్యతే హ్యర్థరూపేణ పురుషైర్జ్ఞానదృష్టిభిః |
 యథా స లక్ష్యతే రక్తః కేవలః స్ఫటికో జనైః || ౨.౨౮ ||
 రక్తికాద్యుపధానేన తద్వత్ పరమపూరుషః |
 తస్మాదాత్మాఽక్షరః శుద్ధో నిత్యః సర్వగతోఽవ్యయః || ౨.౨౯ ||
 ఉపాసితవ్యో మన్తవ్యః శ్రోతవ్యశ్చ ముముక్షుభిః |
 యదా మనసి చైతన్యం భాతి సర్వత్రగం సదా || ౨.౩౦ ||
 యోగినోఽవ్యవధానేన తదా సమృద్ధ్యతే స్వయమ్ | (యోగినః శ్రద్ధధానస్య)
 యదా సర్వాణి భూతాని స్వాత్మన్యేవాభిపశ్యతి || ౨.౩౧ ||
 సర్వభూతేషు చాత్మానం బ్రహ్మ సమృద్ధ్యతే తదా |
 యదా సర్వాణి భూతాని సమాధిస్థో న పశ్యతి || ౨.౩౨ ||
 ఏకీభూతః పరేణాసౌ తదా భవతి కేవలమ్ |
 యదా సర్వే ప్రముచ్యన్తే కామా యేఽస్య హృది స్థితాః || ౨.౩౩ ||
 తదాఽసావమృతీభూతః క్షేమం గచ్ఛతి పణ్ణితః |
 యదా భూతపృథగ్భావమేకస్థమనుపశ్యతి || ౨.౩౪ ||
 తత ఏవ చ విస్తారం బ్రహ్మ సమృద్ధ్యతే తదా |
 యదా పశ్యతి చాత్మానం కేవలం పరమార్థతః || ౨.౩౫ ||
 మాయామాత్రం జగత్ కృత్స్నం తదా భవతి నిర్వృతః || ౨.౩౬ ||
 యదా జన్మజరాదుఃఖవ్యాధీనామేకభేషజమ్ |
 కేవలం బ్రహ్మవిజ్ఞానం జాయతేఽసౌ తదా శివః || ౨.౩౭ ||

యథా నదీనదా లోకే సాగరేణైకతాం యయుః |
 తద్వదాత్మాఽక్షరేణాసౌ నిష్కలేనైకతాం వ్రజేత్ || ౨.౩౮||
 తస్మాద్విజ్ఞానమేవాస్తి న ప్రపఞ్చోఽన సంసృతిః |
 అజ్ఞానేనావృతం లోకో విజ్ఞానం తేన ముహ్యతి || ౨.౩౯||
 తజ్ఞానం నిర్మలం సూక్ష్మం నిర్వికల్పం తదవ్యయమ్ |
 అజ్ఞానమితరత్ సర్వం విజ్ఞానమతి తన్మతమ్ || ౨.౪౦||
 ఏతద్వః కథితం సాఙ్ఖ్యం భాషితం జ్ఞానముత్తమమ్ |
 సర్వవేదాన్తసారం హి యోగస్తత్రైకచిత్తతా || ౨.౪౧||
 యోగాత్ సజ్ఞాయతే జ్ఞానం జ్ఞానాదోగః ప్రవర్తతే |
 యోగజ్ఞానాభియుక్తస్య నావాప్యం విద్యతే క్వచిత్ || ౨.౪౨||
 యదేవ యోగినో యాన్తి సాఙ్ఖ్యేస్తదధిగమ్యతే |
 ఏకం సాఙ్ఖ్యం చ యోగం చ యః పశ్యతి స తత్త్వవిత్ || ౨.౪౩||
 అన్యే చ యోగినో విప్రా ఐశ్వర్యాసక్తచేతసః |
 మజ్జన్తి తత్ర తత్రైవ యే చాన్యే కుణ్ణబుద్ధయః || ౨.౪౪||
 యత్తత్ సర్వగతం దివ్యమైశ్వర్యమచలం మహత్ |
 జ్ఞానయోగాభియుక్తస్తు దేహాన్తే తదవాప్పుయాత్ || ౨.౪౫||
 ఏష ఆత్మాఽహమవ్యక్తో మాయావీ పరమేశ్వరః |
 కీర్తితః సర్వవేదేషు సర్వాత్మా సర్వతోముఖః || ౨.౪౬||
 సర్వకామః సర్వరసః సర్వగంధోఽజరోఽమరః |
 సర్వతః పాణిపాదోఽహమస్తర్యామీ సనాతనః || ౨.౪౭||
 అపాణిపాదో జవనో గ్రహీతా హృది సంస్థితః |
 అచక్షురపి పశ్యామి తథాఽకర్ణః శ్రోణోమ్యహమ్ || ౨.౪౮||
 వేదాహం సర్వమేవేదం న మాం జానాతి కశ్చన |
 ప్రాఘుర్మహాన్తం పురుషం మామేకం తత్త్వదర్శినః || ౨.౪౯||
 పశ్యన్తి ఋషయో హేతుమాత్మనః సూక్ష్మదర్శినః |
 నిర్గుణామలరూపస్య యత్తదైశ్వర్యముత్తమమ్ || ౨.౫౦||
 యన్న దేవా విజానన్తి మోహితా మమ మాయయా |

వక్ష్యే సమాహితా యూయం శృణుధ్వం బ్రహ్మవాదినః ॥ ౨.౫౧॥

నాహం ప్రశాస్తా సర్వస్య మాయాతీతః స్వభావతః ।

ప్రేరయామి తథాపీదం కారణం సూరయో విదుః ॥ ౨.౫౨॥

యన్నే గుహ్యతమం దేహం సర్వగం తత్త్వదర్శినః ।

ప్రవిష్టా మమ సాయుజ్యం లభన్తే యోగినోఽవ్యయమ్ ॥ ౨.౫౩॥

తేషాం హి వశమాపన్నా మాయా మే విశ్వరూపిణీ ।

లభన్తే పరమం శుద్ధం నిర్వాణం తే మయా సహ ॥ ౨.౫౪॥

న తేషాం పునరావృత్తిః కల్పకోటిశతైరపి ।

ప్రసాదాన్మమ యోగీంద్రా ఏతద్వేదానుశాసనమ్ ॥ ౨.౫౫॥

తత్పుత్రశిష్యయోగిభ్యో దాతవ్యం బ్రహ్మవాదిభిః ।

మదుక్తమేతద్విజ్ఞానం సాఙ్ఖ్యం యోగసమాశ్రయమ్ ॥ ౨.౫౬॥

ఇతి శ్రీకూర్మపురాణే షట్సహస్రాయాం సంహితాయాముపరివిభాగే

(ఈశ్వరగీతాసు) ద్వితీయోఽధ్యాయః ॥ ౨॥

తృతీయోఽధ్యాయః

ఈశ్వర ఉవాచ ।

అవ్యక్తాదభవత్ కాలః ప్రధానం పురుషః పరః ।

తేభ్యః సర్వమిదం జాతం తస్మాద్బ్రహ్మమయం జగత్ ॥ ౩.౧॥

సర్వతః పాణిపాదాన్తం సర్వతోఽక్షిశిరోముఖమ్ ।

సర్వతః శ్రుతిమల్లోకే సర్వమావృత్య తిష్ఠతి ॥ ౩.౨॥

సర్వేన్ద్రియగుణాభాసం సర్వేన్ద్రియవివర్జితమ్ ।

సర్వాధారం సదానన్దమవ్యక్తం ద్వైతవర్జితమ్ ॥ ౩.౩॥

సర్వోపమానరహితం ప్రమాణాతీతగోచరమ్ ।

నిర్వికల్పం నిరాభాసం సర్వావాసం పరామృతమ్ ॥ ౩.౪॥

అభిన్నం భిన్నసంస్థానం శాశ్వతం ధ్రువమవ్యయమ్ ।

నిర్గుణం పరమం వ్యోమ తజ్ఞానం సూరయో విదుః ॥ ౩.౫॥

స ఆత్మా సర్వభూతానాం స బాహ్యభ్యంతరః పరః ।

సోఽహం సర్వత్రగః శాన్తో జ్ఞానాత్మా పరమేశ్వరః ॥ ౩.౬॥

మయా తతమిదం విశ్వం జగదవ్యక్తమూర్తినా ।
 మత్థాని సర్వభూతాని యస్తం వేద స వేదవిత్ ॥ 3.౭॥
 ప్రధానం పురుషం చైవ తద్వస్తు సముదాహృతమ్ ।
 తయోరనాదిరుద్దిష్టః కాలః సంయోగజః పరః ॥ 3.౮॥
 త్రయమేతదనాద్యస్తమవ్యక్తే సమవస్థితమ్ ।
 తదాత్మకం తదన్యత్ స్యాత్ తద్రూపం మామకం విదుః ॥ 3.౯॥
 మహదాద్యం విశేషాస్తం సమ్ప్రసూతేఽఖిలం జగత్ ।
 యా సా ప్రకృతిరుద్దిష్టా మోహినీ సర్వదేహినామ్ ॥ 3.౧౦॥
 పురుషః ప్రకృతిస్థో హి భుక్త్యే యః ప్రాకృతాన్ గుణాన్ ।
 అహఙ్కారవిముక్తత్వాత్ ప్రోచ్యతే పఞ్చవింశకః ॥ 3.౧౧॥
 ఆద్యో వికారః ప్రకృతేర్మహానితి చ కథ్యతే ।
 విజ్ఞాతృశక్తిర్విజ్ఞానాత్ హ్యహఙ్కారస్తదుత్థితః ॥ 3.౧౨॥
 ఏక ఏవ మహానాత్మా సోఽహఙ్కారోఽభిధీయతే ।
 స జీవః సోఽన్తరాత్మేతి గీయతే తత్త్వచిన్తకైః ॥ 3.౧౩॥
 తేన వేదయతే సర్వం సుఖం దుఃఖం చ జన్మసు ।
 స విజ్ఞానాత్మకస్తస్య మనః స్యాదుపకారకమ్ ॥ 3.౧౪॥
 తేనాపి తన్మయస్తస్మాత్ సంసారః పురుషస్య తు ।
 స చావివేకః ప్రకృతౌ సఙ్గాత్ కాలేన సోఽభవత్ ॥ 3.౧౫॥
 కాలః సృజతి భూతాని కాలః సంహరతి ప్రజాః ।
 సర్వే కాలస్య వశగా న కాలః కస్యచిద్వశే ॥ 3.౧౬॥
 సోఽన్తరా సర్వమేవేదం నియచ్ఛతి సనాతనః ।
 ప్రోచ్యతే భగవాన్ ప్రాణః సర్వజ్ఞః పురుషోత్తమః ॥ 3.౧౭॥
 సర్వేన్ద్రియేభ్యః పరమం మన ఆహుర్మనీషిణః ।
 మనసశ్చాప్యహఙ్కారమహఙ్కారాన్మహాన్ పరః ॥ 3.౧౮॥
 మహతః పరమవ్యక్తమవ్యక్తాత్ పురుషః పరః ।
 పురుషాద్భగవాన్ ప్రాణస్తస్య సర్వమిదం జగత్ ॥ 3.౧౯॥
 ప్రాణాత్ పరతరం వ్యోమ వ్యోమాతీతోఽగ్నిరీశ్వరః ।
 సోఽహం బ్రహ్మవ్యయః శాన్తో జ్ఞానాత్మా పరమేశ్వరః ।

నాస్తి మత్తః పరం భూతం మాం చ విజ్ఞాయ ముచ్యతే || 3.౨౦||

నిత్యం హి నాస్తి జగతి భూతం స్థావరజగ్గమమ్ |

ఋతే మామేకమవ్యక్తం వ్యోమరూపం మహేశ్వరమ్ || 3.౨౧||

సోఽహం సృజామి సకలం సంహరామి సదా జగత్ |

మాయా మాయామయో దేవః కాలేన సహ సజ్జతః || 3.౨౨||

మత్సన్నిధావేష కాలః కరోతి సకలం జగత్ |

నియోజయత్యనంతాత్మా హ్యేతద్వేదానుశాసనమ్ || 3.౨3||

ఇతి శ్రీకూర్మపురాణే షట్సహస్రాయాం సంహితాయాముపరివిభాగే

(ఈశ్వరగీతాసు) తృతీయోఽధ్యాయః || 3||

చతుర్థోఽధ్యాయః

ఈశ్వర ఉవాచ |

వక్ష్యే సమాహితా యూయం శృణుధ్వం బ్రహ్మవాదినః |

మాహాత్మ్యం దేవదేవస్య యేనే సర్వం ప్రవర్తతే || ౪.౧||

నాహం తపోభిర్వివిధైర్న దానేన న చేజ్యయా |

శక్యో హి పురుషైర్జాతుమృతే భక్తిమనుత్తమామ్ || ౪.౨||

అహం హి సర్వభావానామన్తస్తిష్ఠామి సర్వగః |

మాం సర్వసాక్షిణం లోకో న జానాతి మునీశ్వరాః || ౪.3||

యస్యాన్తరా సర్వమిదం యో హి సర్వాన్తకః పరః |

సోఽహం ధాతా విధాతా చ కాలోఽగ్నిర్విశ్వతోముఖః || ౪.౪||

న మాం పశ్యన్తి మునయః సర్వే పితృదివౌకసః |

బ్రహ్మ చ మనవః శక్రో యే చాన్యే ప్రథితౌజసః || ౪.౫||

గృణన్తి సతతం వేదా మామేకం పరమేశ్వరమ్ |

యజన్తి వివిధైరగ్నిం బ్రాహ్మణా వైదికైర్మఖైః || ౪.౬||

సర్వే లోకా నమస్యన్తి బ్రహ్మ లోకపితామహః |

ధ్యాయన్తి యోగినో దేవం భూతాధిపతిమీశ్వరమ్ || ౪.౭||

అహం హి సర్వహవిషాం భోక్తా చైవ ఫలప్రదః |

సర్వదేవతనుర్భూత్వా సర్వాత్మా సర్వసమ్ముతః || ౪.౮||

మాం పశ్యన్తీహ విద్వాంసో ధార్మికా వేదవాదినః ।
తేషాం సన్నిహితో నిత్యం యే భక్త్యా మాముపాసతే ॥ ౪.౯ ॥
బ్రాహ్మణాః క్షత్రియా వైశ్యా ధార్మికా మాముపాసతే ।
తేషాం దదామి తత్ స్థానమానన్దం పరమం పదమ్ ॥ ౪.౧౦ ॥
అన్యేఽపి యే స్వధర్మస్థాః శూద్రాద్యా నీచజాతయః ।
భక్తిమన్తః ప్రముచ్యన్తే కాలేన మయి సజ్జతాః ॥ ౪.౧౧ ॥
న మద్భక్తా వినశ్యన్తి మద్భక్తా వీతకల్మషాః ।
ఆదావేవ ప్రతిజ్ఞాతం న మే భక్తః ప్రణశ్యతి ॥ ౪.౧౨ ॥
యో వై నిన్దతి తం మూఢో దేవదేవం స నిన్దతి ।
యో హి పూజయతే భక్త్యా స పూజయతి మాం సదా ॥ ౪.౧౩ ॥
పత్రం పుష్పం ఫలం తోయం మదారాధనకారణాత్ ।
యో మే దదాతి నియతం స మే భక్తః ప్రియో మతః ॥ ౪.౧౪ ॥
అహం హి జగతామాదౌ బ్రహ్మణం పరమేష్ఠినమ్ ।
విదధా దత్తవాన్ వేదానశేషానాత్మనిః సృతాన్ ॥ ౪.౧౫ ॥
అహమేవ హి సర్వేషాం యోగినాం గురురవ్యయః ।
ధార్మికాణాం చ గోప్తాఽహం నిహన్తా వేదవిద్విషామ్ ॥ ౪.౧౬ ॥
అహం వై సర్వసంసారాన్మోచకో యోగినామిహ ।
సంసారహేతురేవాహం సర్వసంసారవర్జితః ॥ ౪.౧౭ ॥
అహమేవ హి సంహర్తా సంస్రష్టా పరిపాలకః ।
మాయావీ మామీకా శక్తిర్యాయా లోకవిమోహినీ ॥ ౪.౧౮ ॥
మమైవ చ పరా శక్తిర్యా సా విద్యేతి గీయతే ।
నాశయామి చ తాం మాయాం యోగినాం హృది సంస్థితః ॥ ౪.౧౯ ॥
అహం హి సర్వశక్తీనాం ప్రవర్తకనివర్తకః ।
ఆధారభూతః సర్వాసాం నిధానమమృతస్య చ ॥ ౪.౨౦ ॥
ఏకా సర్వాన్తరా శక్తిః కరోతి వివిధం జగత్ ।
ఆస్థాయ బ్రహ్మణో రూపం మన్మయీ మదధిష్ఠితా ॥ ౪.౨౧ ॥
అన్యా చ శక్తిర్విపులా సంస్థాపయతి మే జగత్ ।

భూత్వా నారాయణోఽనన్తో జగన్నాథో జగన్మయః ॥ ౪.౨౨॥

తృతీయా మహతీ శక్తిర్నిహన్తి సకలం జగత్ ।

తామసీ మే సమాఖ్యాతా కాలాఖ్యా రుద్రరూపిణీ ॥ ౪.౨౩॥

ధ్యానేన మాం ప్రపశ్యన్తి కేచిజ్ఞానేన చాపరే ।

అపరే భక్తియోగేన కర్మయోగేన చాపరే ॥ ౪.౨౪॥

సర్వేషామేవ భక్తానామిష్టః ప్రియతమో మమ ।

యో హి జ్ఞానేన మాం నిత్యమారాధయతి నాన్యథా ॥ ౪.౨౫॥

అన్యే చ హరయే భక్తా మదారాధనకాఙ్క్షిణః ।

తేఽపి మాం ప్రాప్నువన్త్యేవ నావర్తన్తే చ వై పునః ॥ ౪.౨౬॥

మయా తతమిదం కృత్యనం ప్రధానపురుషాత్మకమ్ ।

మయ్యేవ సంస్థితం చిత్తం మయా సమ్ప్యర్శతే జగత్ ॥ ౪.౨౭॥

నాహం ప్రేరయితా విప్రాః పరమం యోగమాశ్రితః ।

ప్రేరయామి జగత్కృత్యన్నమేతద్ద్యో వేద సోఽమృతః ॥ ౪.౨౮॥

పశ్యామ్యశేషమేవేదం వర్తమానం స్వభావతః ।

కరోతి కాలో భగవాన్ మహాయోగేశ్వరః స్వయమ్ ॥ ౪.౨౯॥

యోగః సమ్ప్యోచ్యతే యోగీ మాయీ శాస్త్రేషు సూరిభిః ।

యోగేశ్వరోఽసౌ భగవాన్ మహాదేవో మహాన్ ప్రభుః ॥ ౪.౩౦॥

మహత్త్వం సర్వతత్త్వానాం వరత్వాత్ పరమేష్ఠినః ।

ప్రోచ్యతే భగవాన్ బ్రహ్మ మహాన్ బ్రహ్మమయోఽమలః ॥ ౪.౩౧॥

యో మామేవం విజానాతి మహాయోగేశ్వరేశ్వరమ్ ।

సోఽవికల్పేన యోగేన యుజ్యతే నాత్ర సంశయః ॥ ౪.౩౨॥

సోఽహం ప్రేరయితా దేవః పరమానందమాశ్రితః ।

నృత్యామి యోగీ సతతం యస్తద్వేద స వేదవిత్ ॥ ౪.౩౩॥

ఇతి గుహ్యతమం జ్ఞానం సర్వవేదేషు నిష్ఠితమ్ ।

ప్రసన్నచేతనే దేయం ధార్మికాయాహితాగ్నయే ॥ ౪.౩౪॥

ఇతి శ్రీకూర్మపురాణే షట్సహస్రాయాం సంహితాయాముపరివిభాగే

(ఈశ్వరగీతాసు) చతుర్థోఽధ్యాయః ॥ ౪॥

పంచమోఽధ్యాయః

వ్యాస ఉవాచ ।

ఏతావదుక్త్వా భగవాన్ యోగినాం పరమేశ్వరః ।

ననర్త పరమం భావమైశ్వరం సమ్ప్రదర్శయన్ ॥ ౫.౧॥

తం తే దదృశురీశానం తేజసాం పరమం నిధిమ్ ।

నృత్యమానం మహాదేవం విష్ణునా గగనేఽమలే ॥ ౫.౨॥

యం విదుర్యోగతత్త్వజ్ఞా యోగినో యతమానసాః ।

తమీశం సర్వభూతానామాకాశే దదృశుః కిల ॥ ౫.3॥

యస్య మాయామయం సర్వం యేనేదం ప్రేర్యతే జగత్ ।

నృత్యమానః స్వయం విప్రైర్విశ్వేశః ఖలు దృశ్యతే ॥ ౫.౪॥

యత్ పాదపఙ్కజం స్మృత్వా పురుషోఽజ్ఞానజం భయమ్ ।

జహాతి నృత్యమానం తం భూతేశం దదృశుః కిల ॥ ౫.౫॥

యం వినిద్రా జితశ్వాసాః శాంతా భక్తిసమన్వితాః ।

జ్యోతిర్మయం ప్రపశ్యన్తి స యోగీ దృశ్యతే కిల ॥ ౫.౬॥

యోఽజ్ఞానాన్మోచయేత్ క్షిప్రం ప్రసన్నో భక్తవత్సలః ।

తమేవ మోచనం రుద్రమాకాశే దదృశుః పరమ్ ॥ ౫.౭॥

సహస్రశిరసం దేవం సహస్రచరణాకృతిమ్ ।

సహస్రబాహుం జటిలం చన్దార్ధకృతశేఖరమ్ ॥ ౫.౮॥

వసానం చర్మ వైయాఘ్రం శూలాసక్తమహాకరమ్ ।

దణ్డపాణిం త్రయీనేత్రం సూర్యసోమాగ్నిలోచనమ్ ॥ ౫.౯॥

బ్రహ్మాణ్డం తేజసా స్వేన సర్వమావృత్య చ స్థితమ్ ।

దంష్ట్రాకరాలం దుర్ధర్షం సూర్యకోటిసమప్రభమ్ ॥ ౫.౧౦॥

అణ్డస్థం చాణ్డబాహ్యస్థం బాహ్యమభ్యంతరం పరమ్ ।

సృజన్తమనలజ్వాలం దహన్తమఖిలం జగత్ ।

నృత్యన్తం దదృశుర్దేవం విశ్వకర్మాణమీశ్వరమ్ ॥ ౫.౧౧॥

మహాదేవం మహాయోగం దేవానామపి దైవతమ్ ।

పశూనాం పతిమీశానం జ్యోతిషాం జ్యోతిరవ్యయమ్ ॥ ౫.౧౨॥

పినాకినం విశాలాక్షం భేషజం భవరోగిణామ్ |

కాలాత్మానం కాలకాలం దేవదేవం మహేశ్వరమ్ || ౫.౧౩||

ఉమాపతిం విరూపాక్షం యోగానన్దమయం పరమ్ |

జ్ఞానవైరాగ్యనిలయం జ్ఞానయోగం సనాతనమ్ || ౫.౧౪||

శాశ్వతైశ్వర్యవిభవం ధర్మాధారం దురాసదమ్ |

మహేష్టోపేన్ద్రనమితం మహర్షిగణవన్దితమ్ || ౫.౧౫||

ఆధారం సర్వశక్తీనాం మహాయోగేశ్వరేశ్వరమ్ |

యోగినాం పరమం బ్రహ్మ యోగినాం యోగవన్దితమ్ |

యోగినాం హృది తిష్ఠన్తం యోగమాయాసమాప్యతమ్ ...

క్షణేన జగతో యోనిం నారాయణమనామయమ్ || ౫.౧౬||

ఈశ్వరేణైక్యమాపన్నమపశ్యన్ బ్రహ్మవాదినః |

దృష్ట్వా తదైశ్వరం రూపం రుద్రనారాయణాత్మకమ్ |

కృతార్థం మేనిరే సన్తః స్వాత్మానం బ్రహ్మవాదినః || ౫.౧౭||

సనత్కుమారః సనకో భృగుశ్చ సనాతనశ్చైవ సనన్దనశ్చ |

రైభ్యోఽఙ్గిరా వామదేవోఽథ శుక్రో మహర్షిరత్రిః కపిలో మరీచిః || ౫.౧౮||

దృష్ట్వాఽథ రుద్రం జగదీశితారం తం పద్మనాభాశ్రితవామభాగమ్ |

ధ్యాత్వా హృదిస్థం ప్రణిపత్య మూర్ధ్నా బద్ధ్వాఙ్గాలిం స్వేషు శిరః సు భూయః || ౫.౧౯||

ఓఙ్కారముచ్చార్య విలోక్య దేవమన్తఃశరీరే నిహితం గుహాయామ్ |

సమస్తువన్ బ్రహ్మమయైర్వచోభిరానన్దపూర్ణాయతమానసాస్తే || ౫.౨౦||

మునయ ఉచుః |

త్వామేకమీశం పురుషం పురాణం ప్రాణేశ్వరం రుద్రమనన్దయోగమ్ |

నమామ సర్వే హృది సన్నివిష్టం ప్రచేతనం బ్రహ్మమయం పవిత్రమ్ || ౫.౨౧||

త్వాం పశ్యన్తి మునయో బ్రహ్మయోనిం దాన్తాః శాన్తా విమలం రుక్మవర్ణమ్ |

ధ్యాత్వాఽఽత్మస్థమవలం స్వే శరీరే కవిం పరేభ్యః పరమం పరం చ || ౫.౨౨||

త్వత్తః ప్రసూతా జగతః ప్రసూతిః సర్వాత్మభూస్త్వం పరమాణుభూతః |

అణోరణీయాన్ మహతో మహియాం-స్తామేవ సర్వం ప్రవదన్తి సన్తః || ౫.౨౩||

హిరణ్యగర్భో జగదన్తరాత్మా త్వత్తోఽధిజాతః పురుషః పురాణః |

సజ్ఞాయమానో భవతా విస్మయో యథావిధానం సకలం ససర్జ || ౫.౨౪||

త్వత్తో వేదాః సకలాః సమ్ప్రసూతాస్త్యయ్యేవాస్తే సంస్థితం తే లభన్తే ।
 పశ్యామస్త్యాం జగతో హేతుభూతం నృత్యంతం స్వే హృదయే సన్నివిష్టమ్ ॥ ౫.౨౫॥
 త్వయైవేదం భ్రామ్యతే బ్రహ్మచక్రం మాయావీ త్వం జగతామేకనాథః ।
 నమామస్త్యాం శరణం సమ్ప్రపన్నా యోగాత్మానం చిత్పతిం దివ్యనృత్యమ్ ॥ ౫.౨౬॥
 పశ్యామస్త్యాం పరమాకాశమధ్యే నృత్యంతం తే మహిమానం స్మరామః ।
 సర్వాత్మానం బహుధా సన్నివిష్టం బ్రహ్మానందమనుభూయానుభూయ ॥ ౫.౨౮॥
 ఓంకారస్తే వాచకో ముక్తిబీజం త్వమక్షరం ప్రకృతౌ గూఢరూపమ్ ।
 తత్త్వాం సత్యం ప్రవదస్తీహా సన్తఃస్వయంప్రుభం భవతో యత్ప్రుభావమ్ ॥ ౫.౨౯॥
 స్తువన్తి త్వాం సతతం సర్వవేదా నమన్తి త్వామృషయః క్షీణదోషాః ।
 శాన్తాత్మానః సత్యసన్ధం వరిష్ఠం విశన్తి త్వాం యతయో బ్రహ్మనిష్ఠాః ॥ ౫.౩౦॥
 ఏకో వేదో బహుశాఖో హ్యనన్తస్త్యామేవైకం బోధయత్యేకరూపమ్ ।
 వన్ద్యం త్వాం యే శరణం సమ్ప్రపన్నాస్తేషాం శాన్తిః శాశ్వతీ నేతరేషామ్ ॥ ౫.౩౧॥
 భవానీశోఽనాదిమాంస్తేజోరాశిర్బ్రహ్మో విష్ణుః పరమేష్ఠీ వరిష్ఠః ।
 స్వాత్మానందమనుభూయ విశన్తే స్వయం జ్యోతిరచలా నిత్యముక్తాః ॥ ౫.౩౨॥
 ఏకో రుద్రస్త్వం కరోషీహ విశ్వం త్వం పాలయస్యఖిలం విశ్వరూపమ్ ।
 త్వామేవాస్తే నిలయం వన్దతీదం నమామస్త్యాం శరణం సమ్ప్రపన్నాః ॥ ౫.౩౩॥
 త్వామేకమాహుః కవిమేకరుద్రం బ్రహ్మం బృహన్తం హరిమగ్నిమీశమ్ । (ప్రాణం
 బృహన్తం)
 ఇన్ద్రం మృత్యుమనిలం చేకితానం ధాతారమాదిత్యమనేకరూపమ్ ॥ ౫.౩౩॥
 త్వమక్షరం పరమం వేదితవ్యం త్వమస్య విశ్వస్య పరం నిధానమ్ ।
 త్వమవ్యయః శాశ్వతధర్మగోష్ఠా సనాతనస్త్వం పురుషోత్తమోఽసి ॥ ౫.౩౪॥
 త్వమేవ విష్ణుశ్చతురాననస్త్వం త్వమేవ రుద్రో భగవానపీశః ।
 త్వం విశ్వనాథః ప్రకృతిః ప్రతిష్ఠా సర్వేశ్వరస్త్వం పరమేశ్వరోఽసి ॥ ౫.౩౫॥
 త్వామేకమాహుః పురుషం పురాణమాదిత్యవర్ణం తమసః పరస్తాత్ ।
 చిన్మాత్రమవ్యక్తమచిన్త్యరూపం ఖం బ్రహ్మ శూన్యం ప్రకృతిం నిర్గుణం చ ॥ ౫.౩౬॥
 (ప్రకృతిర్గుణాశ్చ)
 యదన్తరా సర్వమిదం విభాతి యదవ్యయం నిర్మలమేకరూపమ్ ।
 కిమవ్యచిన్త్యం తవ రూపమేతత్ తదన్తరా యత్ప్రుతిభాతి తత్త్వమ్ ॥ ౫.౩౮॥

యోగేశ్వరం భద్రమనంతశక్తిం పరాయణం బ్రహ్మతనుం పురాణమ్ ।
 నమామ సర్వే శరణార్థినస్తాస్వం ప్రసీద భూతాధిపతే మహేశ ॥ ౫.౩౮॥
 త్వత్పాదపద్మస్మరణాదశేషసంసారబీజం నిలయం ప్రయాతి ।
 మనో నియమ్య ప్రణీధాయ కాయం ప్రసాదయామో వయమేకమీశమ్ ॥ ౫.౩౯॥
 నమో భవాయాస్తు భవోద్భవాయ కాలాయ సర్వాయ హరాయ తుమ్మమ్ ।
 నమోఽస్తు రుద్రాయ కపర్దినే తే నమోఽగ్నయే దేవ నమః శివాయ ॥ ౫.౪౦॥
 తతః స భగవాన్ ప్రీతః కపర్దీ వృషవాహనః ।
 సంహృత్య పరమం రూపం ప్రకృతిస్థోఽభవద్భవః ॥ ౫.౪౧॥
 తే భవం భూతభవ్యేశం పూర్వవత్ సమవస్థితమ్ ।
 దృష్ట్వా నారాయణం దేవం విస్మితం వాక్యమబ్రువన్ ॥ ౫.౪౨॥
 భగవన్ భూతభవ్యేశ గోవృషాఙ్గీతశాసన ।
 దృష్ట్వా తే పరమం రూపం నిర్వృతాః స్మ సనాతన ॥ ౫.౪౩॥
 భవత్ప్రసాదాదమలే పరస్మిన్ పరమేశ్వరే ।
 అస్మాకం జాయతే భక్తిస్త్వయ్యేవావ్యభిచారిణీ ॥ ౫.౪౪॥
 ఇదాసి శ్రోతుమిచ్ఛామో మాహాత్మ్యం తవ శఙ్కర ।
 భూయోఽపి తారయన్నిత్యం యాథాత్మ్యం పరమేష్ఠినః ॥ ౫.౪౫॥
 స తేషాం వాక్యమాకర్ణ్య యోగినాం యోగసిద్ధిదః ।
 ప్రాహః గమ్భీరయా వాచా సమాలోక్య చ మాధవమ్ ॥ ౫.౪౬॥
 ఇతి శ్రీకూర్మపురాణే షట్సాహస్ర్యాం సంహితాయాముపరివిభాగే
 (ఈశ్వరగీతాసు) పంచమోఽధ్యాయః ॥ ౫॥

షష్ఠోఽధ్యాయః

ఈశ్వర ఉవాచ ।
 శృణుధ్వమృషయః సర్వే యథావత్ పరమేష్ఠినః ।
 వక్ష్యామీశస్య మాహాత్మ్యం యత్తద్వేదవిదో విదుః ॥ ౬.౧॥
 సర్వలోకైకనిర్మాతా సర్వలోకైకరక్షితా ।
 సర్వలోకైకసంహర్తా సర్వాత్మాఽహం సనాతనః ॥ ౬.౨॥
 సర్వేషామేవ వస్తూనామస్తర్యామీ మహేశ్వరః ।

మధ్యే చాస్తంభితం సర్వం నాహం సర్వత్ర సంస్థితః ॥ ౬.౩॥

భవద్భిరదుభృతం దృష్టం యత్స్వరూపం తు మామకమ్ ।

మమైషా హ్యుపమా విప్రా మాయయా దర్శితా మయా ॥ ౬.౪॥

సర్వేషామేవ భావానామస్తరా సమవస్థితః ।

ప్రేరయామి జగత్ కృతస్నుం క్రియాశాక్తిరియం మమ ॥ ౬.౫॥

యయేదం చేష్టతే విశ్వం తత్స్వభావానువర్తి చ ।

సోఽహం కాలో జగత్ కృతస్నుం ప్రేరయామి కలాత్మకమ్ ॥ ౬.౬॥

ఏకాంశేన జగత్ కృతస్నుం కరోమి మునిపుంగవాః ।

సంహరామ్యేకరూపేణ స్థితాఽవస్థా మమైవ తు ॥ ౬.౭॥

ఆదిమధ్యాస్తనిర్ముక్తో మాయాతత్త్వప్రవర్తకః ।

క్షోభయామి చ సర్గాదౌ ప్రధానపురుషాపుభౌ ॥ ౬.౮॥

తాభ్యాం సజ్ఞాయతే విశ్వం సంయుక్తాభ్యాం పరస్పరమ్ ।

మహదాదిక్రమేణైవ మమ తేజో విజృంభతే ॥ ౬.౯॥

యో హి సర్వజగత్సాక్షీ కాలచక్రప్రవర్తకః ।

హిరణ్యగర్భో మార్తణ్ణః సోఽపి మద్దేహసమ్భవః ॥ ౬.౧౦॥

తస్మై దివ్యం స్వమైశ్వర్యం జ్ఞానయోగం సనాతనమ్ ।

దత్తవానాత్మజాన్ వేదాన్ కల్పాదౌ చతురో ద్విజాః ॥ ౬.౧౧॥

స మన్నియోగతో దేవో బ్రహ్మ మద్భావభావితః ।

దివ్యం తన్మామకైశ్వర్యం సర్వదా వహతి స్వయమ్ ॥ ౬.౧౨॥

స సర్వలోకనిర్మాతా మన్నియోగేన సర్వవిత్ ।

భూత్వా చతుర్ముఖః సర్గం సృజత్యేవాత్మసమ్భవః ॥ ౬.౧౩॥

యోఽపి నారాయణోఽనన్తో లోకానాం ప్రభవావ్యయః ।

మమైవ పరమా మూర్తిః కరోతి పరిపాలనమ్ ॥ ౬.౧౪॥

యోఽన్తకః సర్వభూతానాం రుద్రః కాలాత్మకః ప్రభుః ।

మదాజ్ఞయాఽసౌ సతతం సంహరిష్యతి మే తనుః ॥ ౬.౧౫॥

హవ్యం వహతి దేవానాం కవ్యం కవ్యాశినామపి ।

పాకం చ కురుతే వహ్నిః సోఽపి మచ్ఛక్తినోదితః ॥ ౬.౧౬॥

భుక్తమాహారజాతం చ పచతే తదహర్నిశమ్ ।

వైశ్వానరోఽగ్నిర్భగవానీశ్వరస్య నియోగతః ॥ ౬.౧౭॥

యోఽపి సర్వామ్భసాం యోనిర్వరుణో దేవపుష్కవః ।

సోఽపి సజ్జీవయేత్ కృతస్నుమీశస్వైవ నియోగతః ॥ ౬.౧౮॥

యోఽన్తస్త్రిష్ఠతి భూతానాం బహిర్దేవః ప్రభజ్జనః ।

మదాజ్ఞయాఽసౌ భూతానాం శరీరాణి బిభర్తి హి ॥ ౬.౧౯॥

యోఽపి సజ్జీవనో నృణాం దేవానామమృతాకరః ।

సోమః స మన్నియోగేన చోదితః కిల వర్తతే ॥ ౬.౨౦॥

యః స్వభాసా జగత్ కృతస్నుం ప్రకాశయతి సర్వదా ।

సూర్యో వృష్టిం వితనుతే శాస్త్రేణైవ స్వయమ్భువః ॥ ౬.౨౧॥

యోఽప్యశేషజగచ్ఛాస్తా శక్రః సర్వామరేశ్వరః ।

యజ్జనాం ఫలదో దేవో వర్తతేఽసౌ మదాజ్ఞయా ॥ ౬.౨౨॥

యః ప్రశాస్తా హ్యసాధూనాం వర్తతే నియమాదిహ ।

యమో వైవస్వతో దేవో దేవదేవనియోగతః ॥ ౬.౨౩॥

యోఽపి సర్వధనాధ్యక్షో ధనానాం సమ్ప్రదాయకః ।

సోఽపీశ్వరనియోగేన కుబేరో వర్తతే సదా ॥ ౬.౨౪॥

యః సర్వరక్షసాం నాథస్తామసానాం ఫలప్రదః ।

మన్నియోగాదసౌ దేవో వర్తతే నిర్పతిః సదా ॥ ౬.౨౫॥

వేతాలగణభూతానాం స్వామీ భోగఫలప్రదః ।

ఈశానః కిల భక్తానాం సోఽపి తిష్ఠేన్మమాజ్ఞయా ॥ ౬.౨౬॥

యో వామదేవోఽఙ్గిరసః శిష్యో రుద్రగణాగ్రణీః ।

రక్షకో యోగినాం నిత్యం వర్తతేఽసౌ మదాజ్ఞయా ॥ ౬.౨౭॥

యశ్చ సర్వజగత్సూక్ష్మో వర్తతే విఘ్నకారకః ।

విनाయకో ధర్మరతః సోఽపి మద్వచనాత్ కిల ॥ ౬.౨౮॥

యోఽపి బ్రహ్మవిదాం శ్రేష్ఠో దేవసేనాపతిః ప్రభుః ।

స్కన్ధోఽసౌ వర్తతే నిత్యం స్వయమ్భూర్విధిచోదితః ॥ ౬.౨౯॥

యే చ ప్రజానాం పతయో మరీచ్యాద్యా మహర్షయః ।

సృజన్తి వివిధం లోకం పరస్వైవ నియోగతః ॥ ౬.౩౦॥

యా చ శ్రీః సర్వభూతానాం దదాతి విపులాం శ్రియమ్ |
 పత్ని నారాయణస్యాసౌ వర్తతే మదనుగ్రహాత్ || ౬.౩౧||
 వాచం దదాతి విపులాం యా చ దేవీ సరస్వతీ |
 సాఽపీశ్వరనియోగేన చోదితా సమ్ప్రవర్తతే || ౬.౩౨||
 యాఽశేషపురుషాన్ ఘోరాన్నరకాత్ తారయిష్యతి |
 సావిత్రీ సంస్మృతా దేవీ దేవాజ్ఞాఽనువిధాయినీ || ౬.౩౩||
 పార్వతీ పరమా దేవీ బ్రహ్మవిద్యాప్రదాయినీ |
 యాఽపి ధ్యాతా విశేషేణ సాపి మద్వచనానుగా || ౬.౩౪||
 యోఽనన్తమహిమాఽనన్తః శేషోఽశేషామరప్రభుః |
 దధాతి శిరసా లోకం సోఽపి దేవనియోగతః || ౬.౩౫||
 యోఽగ్నిః సంవర్తకో నిత్యం వడవారూపసంస్థితః |
 పిబత్యఖిలమమోఘధిమీశ్వరస్య నియోగతః || ౬.౩౬||
 యే చతుర్దశ లోకేఽస్మిన్ మనవః ప్రథితౌజసః |
 పాలయన్తి ప్రజాః సర్వాస్తేఽపి తస్య నియోగతః || ౬.౩౭||
 ఆదిత్యా వసవో రుద్రా మరుతశ్చ తథాఽశ్వినౌ |
 అన్యాశ్చ దేవతాః సర్వా మచ్ఛాస్తేజైవ నిష్ఠితాః || ౬.౩౮||
 గన్ధర్వా గరుడా ఋషాః సిద్ధాః సాధ్యాశ్చ చారణాః |
 యక్షరక్షఃపిశాచాశ్చ స్థితాః సృష్టాః స్వయముభవః || ౬.౩౯||
 కలాకాష్ఠా నిమేషాశ్చ ముహూర్తా దివసాః క్షపాః |
 ఋతవః పక్షమాసాశ్చ స్థితాః శాస్త్రే ప్రజాపతేః || ౬.౪౦||
 యుగమన్వన్తరాణ్యేవ మమ తిష్ఠన్తి శాసనే |
 పరాశ్చైవ పరార్ధాశ్చ కాలభేదాస్తథా పరే || ౬.౪౧||
 చతుర్విధాని భూతాని స్థావరాణి చరాణి చ |
 నియోగాదేవ వర్తన్తే దేవస్య పరమాత్మనః || ౬.౪౨||
 పాతాలాని చ సర్వాణి భువనాని చ శాసనాత్ |
 బ్రహ్మణ్ణాని చ వర్తన్తే సర్వాణ్యేవ స్వయముభవః || ౬.౪౩||
 అతీతాన్యస్యసంఖ్యాని బ్రహ్మణ్ణాని మమాజ్ఞయా |

ప్రవృత్తాని పదార్థౌఘైః సహితాని సమన్తతః ॥ ౬.౪౪॥
 బ్రహ్మజ్ఞాని భవిష్యన్తి సహ వస్తుభిరాత్మగైః ।
 వహిష్యన్తి సదైవాజ్ఞాం పరస్య పరమాత్మనః ॥ ౬.౪౫॥
 భూమిరాపోఽనలో వాయుః ఖం మనో బుద్ధిరేవ చ ।
 భూతాదిరాదిప్రకృతిర్నియోగే మమ వర్తతే ॥ ౬.౪౬॥
 యోఽశేషజగతాం యోనిర్మోహినీ సర్వదేహినామ్ ।
 మాయా వివర్తతే నిత్యం సాపీశ్వరనియోగతః ॥ ౬.౪౭॥
 యో వై దేహభృతాం దేవః పురుషః పఠ్యతే పరః ।
 ఆత్మాఽసౌ వర్తతే నిత్యమీశ్వరస్య నియోగతః ॥ ౬.౪౮॥
 విధూయ మోహకలిలం యయా పశ్యతి తత్ పదమ్ ।
 సాఽపి బుద్ధిర్మహేశస్య నియోగవశవర్తినీ ॥ ౬.౪౯॥
 బహునాఽత్ర కిముక్తేన మమ శక్త్యాత్మకం జగత్ ।
 మయైవ ప్రేర్యతే కృత్స్నం మయ్యేవ ప్రలయం వ్రజేత్ ॥ ౬.౫౦॥
 అహం హి భగవానీశః స్వయంజ్ఞోతిః సనాతనః ।
 పరమాత్మా పరం బ్రహ్మ మత్తో హ్యనోయీ న విద్యతే ॥ ౬.౫౧॥
 ఇత్యేతత్ పరమం జ్ఞానం యుష్మాకం కథితం మయా ।
 జ్ఞాత్వా విముచ్యతే జన్తుర్జన్మసంసారబన్ధనాత్ ॥ ౬.౫౨॥
 ఇతి శ్రీకూర్మపురాణే షట్సాహస్ర్యాం సంహితాయాముపరివిభాగే
 (ఈశ్వరగీతాసు) షష్ఠోఽధ్యాయః ॥ ౬॥

సప్తమోఽధ్యాయః

ఈశ్వర ఉవాచ ।
 శృణుధ్వమృషయః సర్వే ప్రభావం పరమేష్ఠినః ।
 యం జ్ఞాత్వా పురుషో ముక్తో న సంసారే పతేత్ పునః ॥ ౭.౧॥
 పరాత్పరతరం బ్రహ్మ శాశ్వతం నిష్కలం పరమ్ ।
 నిత్యానన్దం నిర్వికల్పం తద్ధామ పరమం మమ ॥ ౭.౨॥
 అహం బ్రహ్మవిదాం బ్రహ్మ స్వయమ్భూర్విశ్వతోముఖః ।
 మాయావినామహం దేవః పురాణో హరిరవ్యయః ॥ ౭.౩॥

యోగినామస్మ్యహం శమ్భుః స్త్రీణాం దేవీ గిరీన్ద్రజా ।
 ఆదిత్యానామహం విష్ణుర్వసూనామస్మి పావకః ॥ ౭.౪॥
 రుద్రాణాం శంకరశ్చాహం గరుడః పతతామహమ్ ।
 ఐరావతో గజేన్ద్రాణాం రామః శస్త్రప్రభృతామహమ్ ॥ ౭.౫॥
 ఋషీణాం చ వసిష్టోఽహం దేవానాం చ శతకృతుః ।
 శిల్పినాం విశ్వకర్మాఽహం ప్రహ్లాదోఽస్మ్యమరద్విషామ్ ॥ ౭.౬॥
 మునీనామప్యహం వ్యాసో గణానాం చ వినాయకః ।
 వీరాణాం వీరభద్రోఽహం సిద్ధానాం కపిలో మునిః ॥ ౭.౭॥
 పర్వతానామహం మేరుర్నక్షత్రాణాం చ చన్ద్రమాః ।
 వజ్రం ప్రహరణానాం చ వ్రతానాం సత్యమస్మ్యహమ్ ॥ ౭.౮॥
 అనన్తో భోగినాం దేవః సేనాసీనాం చ పావకిః ।
 ఆశ్రమాణాం చ గార్హస్థ్యమీశ్వరాణాం మహేశ్వరః ॥ ౭.౯॥
 మహాకల్పశ్చ కల్పానాం యుగానాం కృతమస్మ్యహమ్ ।
 కుబేరః సర్వయజ్ఞాణాం గణేశానాం చ వీరుధః ॥ ౭.౧౦॥
 ప్రజాపతీనాం దక్షోఽహం నిర్వృతిః సర్వరక్షసామ్ ।
 వాయుర్బలవతామస్మి ద్వీపానాం పుష్కరోఽస్మ్యహమ్ ॥ ౭.౧౧॥
 మృగేన్ద్రాణాం చ సింహోఽహం యన్త్రాణాం ధనురేవ చ ।
 వేదానాం సామవేదోఽహం యజుషాం శతరుద్రియమ్ ॥ ౭.౧౨॥
 సావిత్రీ సర్వజప్యానాం గుహ్యోనాం ప్రణవోఽస్మ్యహమ్ ।
 సూక్తానాం పౌరుషం సూక్తం జ్యేష్ఠసామ చ సామసు ॥ ౭.౧౩॥
 సర్వవేదార్థవిదుషాం మనుః స్వాయమ్భువోఽస్మ్యహమ్ ।
 బ్రహ్మవర్తన్తు దేశానాం క్షేత్రాణామవిముక్తకమ్ ॥ ౭.౧౪॥
 విద్యానామాత్మవిద్యాఽహం జ్ఞానానామైశ్వరం పరమ్ ।
 భూతానామస్మ్యహం వ్యోమ సత్త్వానాం మృత్యురేవ చ ॥ ౭.౧౫॥
 పాశానామస్మ్యహం మాయా కాలః కలయతామహమ్ ।
 గతీనాం ముక్తిరేవాహం పరేషాం పరమేశ్వరః ॥ ౭.౧౬॥
 యచ్ఛాన్యదపి లోకేఽస్మిన్ సత్త్వం తేజోబలాధికమ్ ।

తత్సర్వం ప్రతిజానీధ్వం మమ తేజోవిజృమ్భితమ్ ॥ ౭.౧౭ ॥

ఆత్మానః పశవః ప్రోక్తాః సర్వే సంసారవర్తినః ।

తేషాం పతిరహం దేవః స్మృతః పశుపతిర్బుధైః ॥ ౭.౧౮ ॥

మాయాపాశేన బధ్నామి పశూనేతాన్ స్వలీలయా ।

మామేవ మోచకం ప్రాహుః పశూనాం వేదవాదినః ॥ ౭.౧౯ ॥

మాయాపాశేన బద్ధానాం మోచకోఽన్యో న విద్యతే ।

మామృతే పరమాత్మానం భూతాధిపతిమవ్యయమ్ ॥ ౭.౨౦ ॥

చతుర్వింశతితత్త్వాని మాయా కర్మ గుణా ఇతి ।

ఏతే పాశాః పశుపతేః క్లేశాశ్చ పశుబన్ధనాః ॥ ౭.౨౧ ॥

మనో బుద్ధిరహజ్కారః ఖానిలాగ్నిజలాని భూః ।

ఏతాః ప్రకృతయస్త్యష్టా వికారాశ్చ తథాపరే ॥ ౭.౨౨ ॥

శ్రోత్రం త్వక్కుక్షుషీ జిహ్వో మ్రాణం చైవ తు పంచమమ్ ।

పాయూపస్థం కరో పాదౌ వాక్ చైవ దశమీ మతా ॥ ౭.౨౩ ॥

శబ్దః స్పర్శశ్చ రూపం చ రసో గన్ధస్తథైవ చ ।

త్రయోవింశతిరేతాని తత్త్వాని ప్రాకృతాని తు ॥ ౭.౨౪ ॥

చతుర్వింశకమవ్యక్తం ప్రధానం గుణలక్షణమ్ ।

అనాదిమధ్యనిధనం కారణం జగతః పరమ్ ॥ ౭.౨౫ ॥

సత్త్వం రజస్తమశ్చేతి గుణత్రయముదాహృతమ్ ।

సామ్యావస్థితీమేషామవ్యక్తం ప్రకృతిం విదుః ॥ ౭.౨౬ ॥

సత్త్వం జ్ఞానం తమోఽజ్ఞానం రజో మిశ్రముదాహృతమ్ ।

గుణానాం బుద్ధివైషమ్యాద్వైషమ్యం కవయో విదుః ॥ ౭.౨౭ ॥

ధర్మాధర్మావీతి ప్రోక్తౌ పాశౌ ద్వౌ కర్మసంజ్ఞితౌ ।

మయ్యర్పితాని కర్మాణి న బన్ధాయ విముక్తయే ॥ ౭.౨౮ ॥

అవిద్యామస్మితాం రాగం ద్వేషం చాభినివేశకమ్ ।

క్లేశాఖ్యాంస్తాన్ స్వయం ప్రాహ పాశానాత్మనిబన్ధనాన్ ॥ ౭.౨౯ ॥

ఏతేషామేవ పాశానాం మాయా కారణముచ్యతే ।

మూలప్రకృతిరవ్యక్తా సా శక్తిర్మయి తిష్ఠతి ॥ ౭.౩౦ ॥

స ఏవ మూలప్రకృతిః ప్రధానం పురుషోఽపి చ ।

ఏకారా మహదాదీని దేవదేవః సనాతనః ॥ ౭.౩౧॥

స ఏవ బంధః స చ బంధకర్తా స ఏవ పాశః పశుభృత్స ఏవ ।

స వేద సర్వం న చ తస్య వేత్తా తమాహురాద్యం పురుషం పురాణమ్ ॥ ౭.౩౨॥

ఇతి శ్రీకూర్మపురాణే షట్సహస్రాయాం సంహితాయాముపరివిభాగే

(ఈశ్వరగీతాసు) సప్తమోఽధ్యాయః ॥ ౭॥

అష్టమోఽధ్యాయః

ఈశ్వర ఉవాచ ।

అన్యధుహ్యతమం జ్ఞానం వక్ష్యే బ్రాహ్మణపుంజ్ఞవాః ।

యేనాసౌ తరతే జన్తుర్భోరం సంసారసాగరమ్ ॥ ౮.౧॥

అహం బ్రహ్మమయః శాస్త్రః శాశ్వతో నిర్మలోఽవ్యయః ।

ఏకాకీ భగవానుక్తః కేవలః పరమేశ్వరః ॥ ౮.౨॥

మమ యోనిర్మహద్బ్రుహ్మా తత్ర గర్భం దధామ్యహమ్ ।

మూల మాయాభిధానం తం తతో జాతమిదం జగత్ ॥ ౮.౩॥

ప్రధానం పురుషో హ్యత్మా మహాన్ భూతాదిరేవ చ ।

తస్మాత్త్రాణి మహాభూతానీన్ద్రియాణి చ జజ్ఞిరే ॥ ౮.౪॥

తతోఽణ్ణమభవద్దైమం సూర్యకోటిసమప్రభమ్ ।

తస్మిన్ జజ్ఞే మహాబ్రహ్మ మచ్ఛక్త్యా చోపబృంహితః ॥ ౮.౫॥

యే చాన్యే బహవో జీవా మన్మయాః సర్వ ఏవ తే ।

న మాం పశ్యన్తి పితరం మాయయా మమ మోహితాః ॥ ౮.౬॥

యాసు యోనిషు సర్వాసు సమ్భవన్తి హి మూర్తయః ।

తాసాం మాయా పరా యోనిర్మామేవ పితరం విదుః ॥ ౮.౭॥

యో మామేవం విజానాతి బీజినం పితరం ప్రభుమ్ ।

స ధీరః సర్వలోకేషు న మోహమధిగచ్ఛతి ॥ ౮.౮॥

ఈశానః సర్వవిద్యానాం భూతానాం పరమేశ్వరః ।

ఓఙ్కారమూర్తిర్భగవానహం బ్రహ్మ ప్రజాపతిః ॥ ౮.౯॥

సమం సర్వేషు భూతేషు తిష్ఠన్తం పరమేశ్వరమ్ ।

వినశ్యత్స్వవినశ్యంతం యః పశ్యతి స పశ్యతి ॥ ౮.౧౦॥

సమం పశ్యన్ హి సర్వత్ర సమవస్థితమీశ్వరమ్ ।

న హిసన్త్యాత్మనాఽఽత్మానం తతో యాతి పరాం గతిమ్ ॥ ౮.౧౧॥

విదిత్వా సప్త సూక్ష్మాణి షడంగం చ మహేశ్వరమ్ ।

ప్రధానవినియోగజ్ఞః పరం బ్రహ్మాధిగచ్ఛతి ॥ ౮.౧౨॥

సర్వజ్ఞతా తృప్తిరనాదిబోధః స్వచ్ఛన్దతా నిత్యమలుప్తశక్తిః ।

అనన్తశక్తిశ్చ విభోర్విదిత్వా షడాహురజ్ఞాని మహేశ్వరస్య ॥ ౮.౧౩॥

తన్మాత్రాణి మన ఆత్మా చ తాని సూక్ష్మాణ్యాహుః సప్తతత్త్వాత్మకాని ।

యా సా హేతుః ప్రకృతిః సా ప్రధానం బన్ధః ప్రోక్తో వినియోగోఽపి తేన ॥ ౮.౧౪॥

యా సా శక్తిః ప్రకృతౌ లీనరూపా వేదేషూక్తా కారణం బ్రహ్మాయోనిః ।

తస్యా ఏకః పరమేష్ఠీ పురస్తాన్మహేశ్వరః పురుషః సత్యరూపః ॥ ౮.౧౫॥

బ్రహ్మ యోగీ పరమాత్మా మహీయాన్ వ్యోమవ్యాపీ వేదవేద్యః పురాణః ।

ఏకో రుద్రో మృత్యుమవ్యక్తమేకం బీజం విశ్వం దేవ ఏకః స ఏవ ॥ ౮.౧౬॥

తమేవైకం ప్రాహురన్యేఽప్యనేకం త్వేకాత్మానం కేచిదన్యం తమాహుః ।

అణోరణీయాన్ మహతో మహీయాన్ మహాదేవః ప్రోచ్యతే వేదవిద్భిః ॥ ౮.౧౭॥

ఏవం హి యో వేద గుహాశయం పరం ప్రభుం పురాణం పురుషం విశ్వరూపమ్ ।

హిరణ్మయం బుద్ధిమతాం పరాం గతిం స బుద్ధిమాన్ బుద్ధిమతీత్య తిష్ఠతి ॥ ౮.౧౮॥

ఇతి శ్రీకూర్మపురాణే షట్సాహస్ర్యాం సంహితాయాముపరివిభాగే

(ఈశ్వరగీతాసు) అష్టమోఽధ్యాయః ॥ ౮॥

నవమోఽధ్యాయః

ఋషయ ఉచుః ।

నిష్కలో నిర్మలో నిత్యో నిష్క్రియః పరమేశ్వరః ।

తన్నో వద మహాదేవ విశ్వరూపః కథం భవాన్ ॥ ౯.౧॥

ఈశ్వర ఉవాచ ।

నాహం విశ్వో న విశ్వం చ మామృతే విద్యతే ద్విజాః ।

మాయానిమిత్తమత్రాస్తి సా చాత్మని మయా శ్రితా ॥ ౯.౨॥

అనాదినిధనా శక్తిర్మాయాఽవ్యక్తసమాశ్రయా ।

తన్నిమిత్తః ప్రపఞ్చోఽయమవ్యక్తాదభవత్ ఖలు || ౯.3||

అవ్యక్తం కారణం ప్రాహురానన్దం జ్యోతిరక్షరమ్ |

అహమేవ పరం బ్రహ్మ మత్తో హ్యన్యన్న విద్యతే || ౯.౪||

తస్మాన్నే విశ్వరూపత్వం నిశ్చితం బ్రహ్మవాదిభిః |

ఏకత్వే చ పృథక్త్వే చ ప్రోక్తమేతన్నిదర్శనమ్ || ౯.౫||

అహం తత్ పరమం బ్రహ్మ పరమాత్మా సనాతనః |

అకారణం ద్విజాః ప్రోక్తో న దోషో హ్యోత్మనస్తథా || ౯.౬||

అనన్తా శక్తయోఽవ్యక్తా మాయయా సంస్థితా ధ్రువాః |

తస్మిన్ దివి స్థితం నిత్యమవ్యక్తం భాతి కేవలమ్ || ౯.౭||

యాభిస్తల్లక్ష్యతే భిన్నం బ్రహ్మోవ్యక్తం సనాతనమ్ |

ఏకయా మమ సాయుజ్యమనాదినిధనం ధ్రువమ్ || ౯.౮||

పుంసోఽన్యాభూద్యథా భూతిరన్యయా న తిరోహితమ్ |

అనాదిమధ్యం తిష్ఠన్తం చేష్టతేఽవిద్యయా కిల || ౯.౯||

తదేతత్ పరమం వ్యక్తం ప్రభామణ్డలమణ్డీతమ్ |

తదక్షరం పరం జ్యోతిస్తద్విష్ణోః పరమం పదమ్ || ౯.౧౦||

తత్ర సర్వమిదం ప్రోతమోతం చైవాఖిలం జగత్ |

తదేవ చ జగత్ కృత్స్నం తద్విజ్ఞాయ విముచ్యతే || ౯.౧౧||

యతో వాచో నివర్తన్తే అప్రాప్య మనసా సహ |

ఆనన్దం బ్రహ్మణో విద్వాన్ బిభేతి న కుతశ్చన || ౯.౧౨||

వేదాహమేతం పురుషం మహాస్తమాదిత్యవర్ణం తమసః పరస్మాత్ |

తద్విజ్ఞాయ పరిముచ్యేత విద్వాన్ నిత్యానన్దీ భవతి బ్రహ్మభూతః || ౯.౧౩||

యస్మాత్ పరం నాపరమస్తి కిఞ్చిత్ యజ్ఞోతిషాం జ్యోతిరేకం దివిష్ఠమ్ |

తదేవాత్మానం మన్యమానోఽథ విద్వానాత్మనన్దీ భవతి బ్రహ్మభూతః || ౯.౧౪||

తదప్యయం కలిలం గూఢదేహం బ్రహ్మానన్దమమృతం విశ్వధామ |

వదన్తేషం బ్రాహ్మణా బ్రహ్మనిష్ఠా యత్ర గత్వా న నివర్తేత భూయః || ౯.౧౫||

హిరణ్మయే పరమాకాశతత్త్వే యదర్చిషి ప్రవిభాతీవ తేజః |

తద్విజ్ఞానే పరిపశ్యన్తి ధీరా విభ్రాజమానం విమలం వ్యోమ ధామ || ౯.౧౬||

తతః పరం పరిపశ్యన్తి ధీరా ఆత్మన్యాత్మానమనుభూయ సాక్షాత్ |
 స్వయంప్రభుః పరమేష్ఠీ మహీయాన్ బ్రహ్మానన్ది భగవానిశ ఏషః || ౯.౧౭||
 ఏకో దేవః సర్వభూతేషు గూఢః సర్వవ్యాపీ సర్వభూతాన్తరాత్మా |
 తమేవైకం యేఽనుపశ్యన్తి ధీరాన్తేషాం శాన్తిః శాశ్వతీ నేతరేషామ్ || ౯.౧౮||
 సర్వాననశిరోగ్రీవః సర్వభూతగుహాశయః |
 సర్వవ్యాపీ చ భగవాన్ న తస్మాదన్యదిష్యతే || ౯.౧౯||
 ఇత్యేతదైశ్వరం జ్ఞానముక్తం వో మునిపుంగవాః |
 గోపనీయం విశేషేణ యోగినామపి దుర్లభమ్ || ౯.౨౦||
 ఇతి శ్రీకూర్మపురాణే షట్సాహస్ర్యాం సంహితాయాముపరివిభాగే
 (ఈశ్వరగీతాసు) నవమోఽధ్యాయః || ౯||

దశమోఽధ్యాయః

ఈశ్వర ఉవాచ |
 అలింగమేకమవ్యక్తం లింగం బ్రహ్మోతి నిశ్చితమ్ |
 స్వయంజ్ఞానోతిః పరం తత్త్వం పరే వ్యోమ్ని వ్యవస్థితమ్ || ౧౦.౧||
 అవ్యక్తం కారణం యత్తదక్షరం పరమం పదమ్ |
 నిర్గుణం శుద్ధవిజ్ఞానం తద్వై పశ్యన్తి సూరయః || ౧౦.౨||
 తన్నిష్ఠాః శాన్తసంకల్పా నిత్యం తద్భావభావితాః |
 పశ్యన్తి తత్ పరం బ్రహ్మ యత్తల్లిజమితి శ్రుతిః || ౧౦.౩||
 అన్యథా న హి మాం ద్రష్టుం శక్యం వై మునిపుంగవాః |
 న హి తద్విద్యతే జ్ఞానం యత్తస్థజ్ఞాయతే పరమ్ || ౧౦.౪||
 ఏతత్తత్పరమం జ్ఞానం కేవలం కవయో విదుః |
 అజ్ఞానమితరత్సర్వం యస్మాన్మాయామయం జగత్ || ౧౦.౫||
 యజ్ఞానం నిర్మలం శుద్ధం నిర్వికల్పం యదవ్యయమ్ |
 మమాత్మాఽసౌ తదేవేదమితి ప్రాహుర్విపశ్చితః || ౧౦.౬||
 యేఽప్యనేకం ప్రపశ్యన్తి తేఽపి పశ్యన్తి తత్పరమ్ |
 ఆశ్రితాః పరమాం నిష్ఠాం బుద్ధైకం తత్త్వమవ్యయమ్ || ౧౦.౭||
 యే పునః పరమం తత్త్వమేకం వానేకమీశ్వరమ్ |

భక్త్యా మాం సమ్ప్రపశ్యన్తి విజ్ఞేయాస్తే తదాత్మకాః ॥ ౧౦.౮ ॥

సాక్షాదేవ ప్రపశ్యన్తి స్వాత్మానం పరమేశ్వరమ్ ।

నిత్యానందం నిర్వికల్పం సత్యరూపమితి స్థితిః ॥ ౧౦.౯ ॥

భజన్తే పరమానందం సర్వగం జగదాత్మకమ్ ।

స్వాత్మన్యవస్థితాః శాంతాః పరేఽవ్యక్తే పరస్య తు ॥ ౧౦.౧౦ ॥

ఏషా విముక్తిః పరమా మమ సాయుజ్యముత్తమమ్ ।

నిర్వాణం బ్రహ్మణా చైక్యం కైవల్యం కవయో విదుః ॥ ౧౦.౧౧ ॥

తస్మాదనాదిమధ్యాంతం వస్త్యేకం పరమం శివమ్ ।

స ఈశ్వరో మహాదేవస్తం విజ్ఞాయ ప్రముచ్యతే ॥ ౧౦.౧౨ ॥

న తత్ర సూర్యః ప్రవిభాతీహ చంద్రో న నక్షత్రాణాం గణో నోత విద్యుత్ ।

తద్భాసితం హ్యఖిలం భాతి విశ్వం అతీవ భాసమమలం తద్విభాతి ॥ ౧౦.౧౩ ॥

విశ్వోదీతం నిష్కలం నిర్వికల్పం శుద్ధం బృహత్పరమం యద్విభాతి ।

అత్రాంతరే బ్రహ్మవిదోఽథ నిత్యం పశ్యన్తి తత్త్వమచలం యత్ స ఈశః ॥ ౧౦.౧౪ ॥

నిత్యానందమమృతం సత్యరూపం శుద్ధం వదన్తి పురుషం సర్వవేదాః ।

తమోమితి ప్రణవేనేశితారం ధ్యాయన్తి వేదార్థవినిశ్చితార్థాః ॥ ౧౦.౧౫ ॥

న భూమిరాపో న మనో న వహ్నిః ప్రాణోఽనిలో గగనం నోత బుద్ధిః ।

న చేతనోఽన్యత్ పరమాకాశమధ్యే విభాతి దేవః శివ ఏవ కేవలః ॥ ౧౦.౧౬ ॥

ఇత్యేతదుక్తం పరమం రహస్యం జ్ఞానామృతం సర్వవేదేషు గూఢమ్ ।

జానాతి యోగీ విజనేఽథ దేశే యుజ్జీత యోగం ప్రయతో హ్యజన్రమ్ ॥ ౧౦.౧౭ ॥

ఇతి శ్రీకూర్మపురాణే షట్సహస్రాయాం సంహితాయాముపరివిభాగే

(ఈశ్వరగీతాసు) దశమోఽధ్యాయః ॥ ౧౦ ॥

ఏకాదశోఽధ్యాయః

ఈశ్వర ఉవాచ ।

అతః పరం ప్రవక్ష్యామి యోగం పరమదుర్లభమ్ ।

యేనాత్మానం ప్రపశ్యన్తి భానుమన్తమివేశ్వరమ్ ॥ ౧౧.౧ ॥

యోగాగ్నిర్దహతి క్షిప్రమశేషం పాపపఞ్చరమ్ ।

ప్రసన్నం జాయతే జ్ఞానం సాక్షాన్నిర్వాణసిద్ధిదమ్ ॥ ౧౧.౨॥

యోగాత్సజ్ఞాయతే జ్ఞానం జ్ఞానాదోగః ప్రవర్తతే ।

యోగజ్ఞానాభియుక్తస్య ప్రసీదతి మహేశ్వరః ॥ ౧౧.౩॥

ఏకకాలం ద్వికాలం వా త్రికాలం నిత్యమేవ వా ।

యే యుజ్జన్తి మహాయోగం తే విజ్ఞేయా మహేశ్వరాః ॥ ౧౧.౪॥

యోగస్తు ద్వివిధో జ్ఞేయో హ్యభావః ప్రథమో మతః ।

అపరస్తు మహాయోగః సర్వయోగోత్తమోత్తమః ॥ ౧౧.౫॥

శూన్యం సర్వనిరాభాసం స్వరూపం యత్ర చిన్మతే ।

అభావయోగః స ప్రోక్తో యేనాత్మానం ప్రపశ్యతి ॥ ౧౧.౬॥

యత్ర పశ్యతి చాత్మానం నిత్యానందం నిరజ్ఞానమ్ ।

మయైక్యం స మహాయోగో భాషితః పరమేశ్వరః ॥ ౧౧.౭॥

యే చాన్యే యోగినాం యోగాః శ్రూయన్తే గ్రన్థవిస్తరే ।

సర్వే తే బ్రహ్మయోగస్య కలాం నార్హన్తి షోడశీమ్ ॥ ౧౧.౮॥

యత్ర సాక్షాత్ ప్రపశ్యన్తి విముక్తా విశ్వమీశ్వరమ్ ।

సర్వేషామేవ యోగానాం స యోగః పరమో మతః ॥ ౧౧.౯॥

సహస్రశోఽథ శతశో యే చేశ్వరబహిష్కృతాః ।

స తే పశ్యన్తి మామేకం యోగినో యతమానసాః ॥ ౧౧.౧౦॥

ప్రాణాయామస్తథా ధ్యానం ప్రత్యాహారోఽథ ధారణా ।

సమాధిశ్చ మునిశ్రేష్ఠా యమో నియమ ఆసనమ్ ॥ ౧౧.౧౧॥

మయ్యేకచిత్తతాయోగో వృత్త్యన్తరనిరోధతః ।

తత్సాధనాని చాన్యాని యుష్మాకం కథితాని తు ॥ ౧౧.౧౨॥

అహింసా సత్యమస్త్రేయం బ్రహ్మచర్యాపరిగ్రహా ।

యమాః సజ్జేపతః ప్రోక్తాశ్చిత్తశుద్ధిప్రదా నృణామ్ ॥ ౧౧.౧౩॥

కర్మణా మనసా వాచా సర్వభూతేషు సర్వదా ।

అక్లేశజననం ప్రోక్తా త్వహింసా పరమర్షిభిః ॥ ౧౧.౧౪॥

అహింసాయాః పరో ధర్మో నాస్త్వహింసా పరం సుఖమ్ ।

విధినా యా భవేద్ధింసా త్వహింసైవ ప్రకీర్తితా ॥ ౧౧.౧౫॥

సత్యేన సర్వమాప్నోతి సత్యే సర్వం ప్రతిష్ఠితమ్ ।
 యథార్థకథనాచారః సత్యం ప్రోక్తం ద్విజాతిభిః ॥ ౧౧.౧౬ ॥
 పరద్రవ్యాపహరణం చౌర్యాద౯థ బలేన వా ।
 స్తేయం తస్యానాచరణాదస్తేయం ధర్మసాధనమ్ ॥ ౧౧.౧౭ ॥
 కర్మణా మనసా వాచా సర్వావస్థాసు సర్వదా ।
 సర్వత్ర మైథునత్యాగం బ్రహ్మచర్యం ప్రచక్షతే ॥ ౧౧.౧౮ ॥
 ద్రవ్యాణామప్యనాదానమాపద్యపి తథేచ్ఛయా ।
 అపరిగ్రహమిత్యాహుస్తం ప్రయత్నేన పాలయేత్ ॥ ౧౧.౧౯ ॥
 తపః స్వాధ్యాయసన్తోషౌ శౌచమీశ్వరపూజనమ్ ।
 సమాసాన్నియమాః ప్రోక్తా యోగసిద్ధిప్రదాయినః ॥ ౧౧.౨౦ ॥
 ఉపవాసపరాకాదికృచ్ఛ్యాచార్యణాదిభిః ।
 శరీరశోషణం ప్రాహుస్తాపసాస్తప ఉత్తమమ్ ॥ ౧౧.౨౧ ॥
 వేదాన్తశతరుద్రీయప్రణవాదిజపం బుధాః ।
 సత్త్వసిద్ధికరం పుంసాం స్వాధ్యాయం పరిచక్షతే ॥ ౧౧.౨౨ ॥
 స్వాధ్యాయస్య త్రయో భేదా వాచికోపాంశుమానసాః ।
 ఉత్తరోత్తరవైశిష్ట్యం ప్రాహుర్వేదార్థవేదినః ॥ ౧౧.౨౩ ॥
 యః శబ్దబోధజననః పరేషాం శృణ్వతాం స్ఫుటమ్ ।
 స్వాధ్యాయో వాచికః ప్రోక్త ఉపాంశోరథ లక్షణమ్ ॥ ౧౧.౨౪ ॥
 ఓష్ఠయోః స్పృహమాత్రేణ పరస్యాశబ్దబోధకమ్ ।
 ఉపాంశురేష నిర్విష్టః సాహస్రవాచికోజపః ॥ ౧౧.౨౫ ॥ (సాహస్రో వాచికాజ్ఞపః)
 యత్పదాక్షరసంకత్యా పరిస్పృహనవర్జితమ్ ।
 చిన్ననం సర్వశబ్దానాం మానసం తం జపం విదుః ॥ ౧౧.౨౬ ॥
 యదృచ్ఛాచారాభితో నిత్యమలం పుంసో భవేదీతి ।
 ప్రాశస్త్యమృషయః ప్రాహుః సన్తోషం సుఖలక్షణమ్ ॥ ౧౧.౨౭ ॥
 బాహ్యమాభ్యంతరం శౌచం ద్విధా ప్రోక్తం ద్విజోత్తమాః ।
 మృజ్జలాభ్యాం స్మృతం బాహ్యం మనః శుద్ధిరథాన్తరమ్ ॥ ౧౧.౨౮ ॥
 స్తుతిస్మరణపూజాభిర్వాఙ్మనః కాయకర్మభిః ।
 సునిశ్చలా శివే భక్తిరేతదీశ్వరపూజనమ్ ॥ ౧౧.౨౯ ॥

యమాశ్చ నియమాః ప్రోక్తాః ప్రాణాయామం నిబోధత |
ప్రాణః స్వదేహజో వాయురాయామస్తన్నిరోధనమ్ || ౧౧.౩౦||

ఉత్తమాధమమధ్యత్వాత్ త్రిధాఽయం ప్రతిపాదితః |
య ఏవ ద్వివిధః ప్రోక్తః సగర్భోఽగర్భ ఏవ చ || ౧౧.౩౧||

మాత్రాద్వాదశకో మన్తశ్చతుర్వింశతిమాత్రకః |
మధ్యమః ప్రాణసంరోధః షట్త్రింశాన్మాత్రికోత్తమః || ౧౧.౩౨||

యః స్వేదకమ్పనోచ్ఛాసజనకస్తు యథాక్రమమ్ |
మన్దమధ్యమముఖ్యానామనన్దాదుత్తమోత్తమః || ౧౧.౩౩||

సగర్భమాహుః సజపమగర్భం విజపం బుధాః |
ఏతద్వై యోగినాముక్తం ప్రాణాయామస్య లక్షణమ్ || ౧౧.౩౪||

సవ్యాహృతిం సప్రణవాం గాయత్రీం శిరసా సహ |
త్రిష్టపేదాయతప్రాణః ప్రాణాయామః స ఉచ్యతే || ౧౧.౩౫||

రేచకః పూరకశ్చైవ ప్రాణాయామోఽథ కుమ్భకః |
ప్రోచ్యతే సర్వశాస్త్రేషు యోగిభిర్యతమానసైః || ౧౧.౩౬||

రేచకో బాహ్యానిశ్వాసః పూరకస్తన్నిరోధనః |
సామ్యేన సంస్థిత్యా సా కుమ్భకః పరిగీయతే || ౧౧.౩౭||

ఇన్ద్రియాణాం విచరతాం విషయేషు స్వభావతః |
నిగ్రహః ప్రోచ్యతే సద్భిః ప్రత్యాహారస్తు సత్తమాః || ౧౧.౩౮||

హృత్పుణ్డరీకే నాభ్యాం వా మూర్ధ్ని పర్వసు మస్తకే |
ఏవమాదిషు దేశేషు ధారణా చిత్తబన్ధనమ్ || ౧౧.౩౯||

దేశావస్థితిమాలమ్బ్య బుద్ధేర్యా వృత్తిసన్తతిః |
వృత్త్యన్తరైరస్పృష్టా యా తద్ధ్యానం సూరయో విదుః || ౧౧.౪౦||

ఏకాకారః సమాధిః స్యాద్దేశాలమ్బనవర్జితః |
ప్రత్యయో హ్యర్థమాత్రేణ యోగసాధనముత్తమమ్ || ౧౧.౪౧||

ధారణా ద్వాదశాయామా ధ్యానం ద్వాదశధారణాః |
ధ్యానం ద్వాదశకం యావత్ సమాధిరభిధీయతే || ౧౧.౪౨||

ఆసనం స్వస్థికం ప్రోక్తం పద్మమర్ధాసనం తథా |

సాధనానాం చ సర్వేషామేతత్సాధనముత్తమమ్ ॥ ౧౧.౪౩॥

ఊర్వోరుపరి విప్రేన్ద్రాః కృత్వా పాదతలే ఉభే ।

సమాసినాత్మనః పద్మమేతదాసనముత్తమమ్ ॥ ౧౧.౪౪॥

ఏకం పాదమథైకస్మిన్ విష్టభ్యోరసి సత్తమాః ।

ఆసీనార్ధాసనమిదం యోగసాధనముత్తమమ్ ॥ ౧౧.౪౫॥

ఉభే కృత్వా పాదతలే జానూర్వోరన్తరేణ హి ।

సమాసితాత్మనః ప్రోక్తమాసనం స్వస్తికం పరమ్ ॥ ౧౧.౪౬॥

అదేశకాలే యోగస్య దర్శనం హి న విద్యతే ।

అగ్న్యభ్యాసే జలే వాఽపి శుష్కపర్ణవయే తథా ॥ ౧౧.౪౭॥

జన్తువ్యాప్తే శ్మశానే చ జిర్ణగోష్ఠే చతుష్పథే ।

సశబ్దే సభయే వాఽపి చైత్యవశీకసశ్చయే ॥ ౧౧.౪౮॥

అశుభే దుర్జనాక్రాన్తే మశకాదిసమన్వితే ।

నాచరేద్దేహబాధే వా దౌర్మనస్యాదిసమ్భవే ॥ ౧౧.౪౯॥

సుగుప్తే సుశుభే దేశే గుహాయాం పర్వతస్య తు ।

నద్యాస్తీరే పుణ్యదేశే దేవతాయతనే తథా ॥ ౧౧.౫౦॥

గృహే వా సుశుభే రమ్యే విజనే జన్తువర్జితే ।

యుజ్జీత యోగీ సతతమాత్మానం మత్పరాయణః ॥ ౧౧.౫౧॥

నమస్కృత్వాథ యోగీన్ద్రాన్ సశిష్యాంశ్చ వినాయకమ్ ।

గురుం చైవాథ మాం యోగీ యుజ్జీత సుసమాహితః ॥ ౧౧.౫౨॥

ఆసనం స్వస్తికం బద్ధ్వా పద్మమర్థమథాపి వా ।

నాసికాగ్రే సమాం దృష్టిమీషదున్మీలితేక్షణః ॥ ౧౧.౫౩॥

కృత్వాఽథ నిర్భయః శాన్తస్యక్త్వా మాయామయం జగత్ ।

స్వాత్మన్యవస్థితం దేవం చిన్తయేత్ పరమేశ్వరమ్ ॥ ౧౧.౫౪॥

శిఖాగ్రే ద్వాదశాంగుల్యే కల్పయిత్వాఽథ పఙ్కజమ్ ।

ధర్మకన్తసముద్భూతం జ్ఞాననాలం సుశోభనమ్ ॥ ౧౧.౫౫॥

ఐశ్వర్యాష్టదలం శ్వేతం పరం చైరాగ్యకర్ణికమ్ ।

చిన్తయేత్ పరమం కోశం కర్ణికాయాం హిరణ్మయమ్ ॥ ౧౧.౫౬॥

సర్వశక్తిమయం సాక్షాద్యం ప్రాహుర్దివ్యమవ్యయమ్ |
 ఓఙ్కరవాచ్యమవ్యక్తం రశ్మిజాలసమాకులమ్ || ౧౧.౫౭||
 చిన్తయేత్ తత్ర విమలం పరం జ్యోతిర్యదక్షరమ్ |
 తస్మిన్ జ్యోతిషి విన్యస్య స్వాత్మానం తదభేదతః || ౧౧.౫౮||
 ధ్యాయితాకాశమధ్యస్థమీశం పరమకారణమ్ |
 తదాత్మా సర్వగో భూత్వా న కిఞ్చిదపి చిన్తయేత్ || ౧౧.౫౯||
 ఏతద్గుహ్యతమం ధ్యానం ధ్యానాన్తరమథోచ్యతే |
 చిన్తయత్వా తు పూర్వోక్తం హృదయే పద్మముత్తమమ్ || ౧౧.౬౦||
 ఆత్మానమథ కర్తారం తత్రానలసమత్విషమ్ |
 మధ్యే వహ్నిశిఖాకారం పురుషం పఞ్చవింశకమ్ || ౧౧.౬౧||
 చిన్తయేత్ పరమాత్మానం తన్మధ్యే గగనం పరమ్ |
 ఓఙ్కరబోధితం తత్త్వం శాశ్వతం శివమమ్యుతమ్ || ౧౧.౬౨||
 అవ్యక్తం ప్రకృతౌ లీనం పరం జ్యోతిరనుత్తమమ్ |
 తదన్తః పరమం తత్త్వమాత్మాధారం నిరఙ్గానమ్ || ౧౧.౬౩||
 ధ్యాయిత తన్మయో నిత్యమేకరూపం మహేశ్వరమ్ |
 విశోధ్య సర్వతత్త్వాని ప్రణవేనాథవా పునః || ౧౧.౬౪||
 సంస్థాప్య మయి చాత్మానం నిర్మలే పరమే పదే |
 ప్లావయిత్వా౨౨త్మనో దేహం తేనైవ జ్ఞానవారిణా || ౧౧.౬౫||
 మదాత్మా మన్మనా భస్మ గృహీత్వా త్వగ్నిహోత్రజమ్ |
 తేనోద్ధృత్య తు సర్వాఙ్గుగ్నిరిత్యాదిమన్తతః || ౧౧.౬౬||
 చిన్తయేత్ స్వాత్మనీశానం పరఙ్ఞోతిః స్వరూపిణమ్ |
 ఏష పాశుపతో యోగః పశుపాశవిముక్తయే || ౧౧.౬౭||
 సర్వవేదాన్తసారో౨యమత్యాశ్రమమితి శ్రుతిః |
 ఏతత్ పరతరం గుహ్యం మత్సాయుజ్యప్రదాయకమ్ || ౧౧.౬౮||
 ద్విజాతీనాం తు కథితం భక్తానాం బ్రహ్మచారిణామ్ |
 బ్రహ్మచర్యమహింసా చ క్షమా శౌచం తపో దమః || ౧౧.౬౯||
 సన్తోషః సత్యమాస్తిక్యం వ్రతాఙ్గాని విశేషతః |
 ఏకేనాప్యథ హీనేన వ్రతమస్య తు లుప్యతే || ౧౧.౭౦||

తస్మాదాత్మగుణోపేతో మద్వృతం వోఢుమర్హతి ।
 వీతరాగభయక్రోధా మన్మయా మాముపాశ్రితాః ॥ ౧౧.౭౧॥
 బహవోఽనేన యోగేన పూతా మద్భావమాగతాః ।
 యే యథా మాం ప్రపద్యన్తే తాంస్తథైవ భజామ్యహమ్ ॥ ౧౧.౭౨॥
 జ్ఞానయోగేన మాం తస్మాద్వ్యజేత పరమేశ్వరమ్ ।
 అథవా భక్తియోగేన వైరాగ్యేణ పరేణ తు ॥ ౧౧.౭౩॥
 చేతసా బోధయుక్తేన పూజయేన్మాం సదా శుచిః ।
 సర్వకర్మాణి సంస్యస్య భిక్షాశీ నిష్పరిగ్రహః ॥ ౧౧.౭౪॥
 ప్రాప్నోతి మమ సాయుజ్యం గుహ్యమేతన్మయోదితమ్ ।
 అద్వైష్టా సర్వభూతానాం మైత్రః కరుణ ఏవ చ ॥ ౧౧.౭౫॥
 నిర్మమో నిరహంకారో యో మద్భక్తః స మే ప్రియః ।
 సస్తుష్టః సతతం యోగీ యతాత్మా దృఢనిశ్చయః ॥ ౧౧.౭౬॥
 మయ్యర్పితమనోబుద్ధిరోఽయ మద్భక్తః స మే ప్రియః ।
 యస్మాన్నోద్విజతే లోకో లోకాన్నోద్విజతే చ యః ॥ ౧౧.౭౭॥
 హర్షామర్షభయోద్వేగైర్ముక్తో యః స హి మే ప్రియః ।
 అసపేక్షః శుచిర్దక్ష ఉదాసీనో గతవ్యథః ॥ ౧౧.౭౮॥
 సర్వారమ్భపరిత్యాగీ భక్తిమాన్ యః స మే ప్రియః ।
 తుల్యనిన్దాస్తుతిర్మానీ సస్తుష్టో యేన కేనచిత్ ॥ ౧౧.౭౯॥
 అనికేతః స్థిరమతిర్మద్భక్తో మాముపైష్యతి ।
 సర్వకర్మాణ్యపి సదా కుర్వాణో మత్పరాయణః ॥ ౧౧.౮౦॥
 మత్ప్రసాదాదవాప్నోతి శాశ్వతం పరమం పదమ్ ।
 చేతసా సర్వకర్మాణి మయి సంస్యస్య మత్పరః ॥ ౧౧.౮౧॥
 నిరాశీర్నిర్మమో భూత్వా మామేకం శరణం వ్రజేత్ ।
 త్యక్త్వా కర్మఫలాసక్తం నిత్యతృప్తో నిరాశ్రయః ॥ ౧౧.౮౨॥
 కర్మణ్యపి ప్రవృత్తోఽపి నైవ తేన నిబధ్యతే ।
 నిరాశీర్యతచిత్తాత్మా త్యక్తసర్వపరిగ్రహః ॥ ౧౧.౮౩॥
 శారీరం కేవలం కర్మ కుర్వన్నాప్నోతి తత్పదమ్ ।

యదృచ్ఛాలాభతుష్టస్య ద్వన్ద్వావతీతస్య చైవ హి ॥ ౧౧.౮౪॥
 కుర్వతో మత్ప్రసాదార్థం కర్మ సంసారనాశనమ్ ।
 మన్మనా మన్నమస్కారో మద్యాజీ మత్పరాయణః ॥ ౧౧.౮౫॥
 మాముపైష్యతి యోగీశో జ్ఞాత్వా మాం పరమేశ్వరమ్ ।
 మద్బుద్ధయో మాం సతతం బోధయంతః పరస్పరమ్ ॥ ౧౧.౮౬॥
 కథయంతశ్చ మాం నిత్యం మమ సాయుజ్యమాప్పుయః ।
 ఏవం నిత్యాభియుక్తానాం మాయేయం కర్మ సత్త్వగమ్ ॥ ౧౧.౮౭॥
 నాశయామి తమః కృత్స్నం జ్ఞానదీపేన భాస్వతా ।
 మద్బుద్ధయో మాం సతతం పూజయన్తీహ యే జనాః ॥ ౧౧.౮౮॥
 తేషాం నిత్యాభియుక్తానాం యోగక్షేమం వహోమ్యహమ్ ।
 యేఽన్యే చ కామభోగార్థం యజన్తే హ్యాన్యదేవతాః ॥ ౧౧.౮౯॥
 తేషాం తదంతం విజ్ఞేయం దేవతానుగతం ఫలమ్ ।
 యే చాన్యదేవతాభక్తాః పూజయన్తీహ దేవతాః ॥ ౧౧.౯౦॥
 మద్భావనాసమాయుక్తా ముచ్యన్తే తేఽపి మానవాః ।
 తస్మాద్విసత్సరానన్యాన్స్త్యక్త్వా దేవానశేషతః ॥ ౧౧.౯౧॥
 మామేవ సంశ్రయేదీశం స యాతి పరమం పదమ్ ।
 త్యక్త్వా పుత్రాదిషు స్నేహం నిఃశోకో నిష్పరిగ్రహః ॥ ౧౧.౯౨॥
 యజ్జేచ్ఛామరణాల్లిక్ష్ణం విరక్తః పరమేశ్వరమ్ ।
 యేఽర్చయన్తి సదా లిక్ష్ణం త్యక్త్వా భోగానశేషతః ॥ ౧౧.౯౩॥
 ఏకేన జన్మనా తేషాం దదామి పరమైశ్వరమ్ ।
 పరాత్మనః సదా లిక్ష్ణం కేవలం సన్నిరజ్ఞానమ్ ॥ ౧౧.౯౪॥ (కేవలం రజతప్రభమ్ ।)
 జ్ఞానాత్మకం సర్వగతం యోగినాం హృది సంస్థితమ్ ।
 యే చాన్యే నియతా భక్తా భావయిత్వా విధానతః ॥ ౧౧.౯౫॥
 యత్ర క్వచన తల్లిక్ష్ణమర్చయన్తి మహేశ్వరమ్ ।
 జలే వా వహ్నిమధ్యే వా వ్యోమ్ని సూర్యేఽథవాఽన్యతః ॥ ౧౧.౯౬॥
 రత్నాదౌ భావయిత్వేశమర్చయేల్లిక్ష్ణమైశ్వరమ్ ।
 సర్వం లిక్ష్ణమయం హ్యేతత్ సర్వం లిక్ష్ణే ప్రతిష్ఠితమ్ ॥ ౧౧.౯౭॥

తస్మాల్లిక్లేఽర్చయేదీశం యత్ర క్వవన శాశ్వతమ్ |
 అగ్నౌ క్రియావతామపు వ్యోమ్ని సూర్యే మనీషిణామ్ || ౧౧.౯౮||
 కాష్ఠాదిష్యేవ మూర్ఖాణాం హృది లిజం తు యోగినామ్ |
 యద్యనుత్పన్నవిజ్ఞానో విరక్తః ప్రీతిసంయుతః || ౧౧.౯౯||
 యావజ్జీవం జపేద్యుక్తః ప్రణవం బ్రహ్మణో వపుః |
 అథవా శతరుద్రీయం జపేదామరణాద్విజః || ౧౧.౧౦౦||
 ఏకాకీ యతచిత్తాత్మా స యాతి పరమం పదమ్ |
 వనేచ్ఛామరణాద్విప్రో వారాణస్యాం సమాహితః || ౧౧.౧౦౧||
 సోఽపీశ్వరప్రసాదేన యాతి తత్ పరమం పదమ్ |
 తత్రోత్కృమణకాలే హి సర్వేషామేవ దేహినామ్ || ౧౧.౧౦౨|| (తత్రోత్కృమణజాలే)
 దదాతి తత్ పరం జ్ఞానం యేన ముచ్యతే బన్ధనాత్ |
 వర్ణశ్రమవిధిం కృత్స్నం కుర్వాణో మత్పరాయణః || ౧౧.౧౦౩||
 తేనైవ జన్మనా జ్ఞానం లభ్యా యాతి శివం పదమ్ |
 యేఽపి తత్ర వసన్తిహా నీచా వా పాపయోనయః || ౧౧.౧౦౪||
 సర్వే తరన్తి సంసారమీశ్వరానుగ్రహాద్విజాః |
 కిన్తు విఘ్నా భవిష్యన్తి పాపోపహతచేతసామ్ || ౧౧.౧౦౫||
 ధర్మాన్ సమాశ్రయేత్ తస్మాన్ముక్తయే నియతం ద్విజాః |
 ఏతద్రహస్యం వేదానాం న దేయం యస్య కస్య చిత్ || ౧౧.౧౦౬||
 ధార్మికాయైవ దాతవ్యం భక్తాయ బ్రహ్మచారిణే |
 వ్యాస ఉవాచ |
 ఇత్యేతదుక్త్యా భగవానాత్మయోగమనుత్తమమ్ || ౧౧.౧౦౭||
 వ్యాజహార సమాసీనం నారాయణమనామయమ్ |
 మయైతద్భాషితం జ్ఞానం హితార్థం బ్రహ్మవాదినామ్ || ౧౧.౧౦౮||
 దాతవ్యం శాస్త్రచిత్రేభ్యః శిష్యేభ్యో భవతా శివమ్ |
 ఉక్తైవమర్థం యోగీన్ద్రానబ్రవీదభగవానజః || ౧౧.౧౦౯||
 హితాయ సర్వభక్తానాం ద్విజాతీనాం ద్విజోత్తమాః |
 భవన్తోఽపి హి మజ్ఞానం శిష్యాణాం విధిపూర్వకమ్ || ౧౧.౧౧౦||
 ఉపదేక్ష్యన్తి భక్తానాం సర్వేషాం వచనాన్మమ |

అయం నారాయణో యోఽహమీశ్వరో నాత్ర సంశయః ॥ ౧౧.౧౧౧॥

నాస్తరం యే ప్రపశ్యన్తి తేషాం దేయమిదం పరమ్ ।

మమైషా పరమా మూర్తిర్నారాయణసమాహ్వయా ॥ ౧౧.౧౧౨॥

సర్వభూతాత్మభూతస్థా శాంతా చాక్షరసజ్జితా ।

యే త్వస్యథా ప్రపశ్యన్తి లోకే భేదదృశో జనాః ॥ ౧౧.౧౧౩॥

న తే ముక్తిం ప్రపశ్యన్తి జాయన్తే చ పునః పునః ।

యే త్వేనం విష్ణుమవ్యక్తం మాఞ్చ దేవం మహేశ్వరమ్ ॥ ౧౧.౧౧౪॥

ఏకీభావేన పశ్యన్తి న తేషాం పునరుద్భవః ।

తస్మాదనాదినిధనం విష్ణుమాత్మానమవ్యయమ్ ॥ ౧౧.౧౧౫॥

మామేవ సమృపశ్యధ్వం పూజయధ్వం తథైవ హి ।

యేఽన్యథా మాం ప్రపశ్యన్తి మత్వేవం దేవతాస్తరమ్ ॥ ౧౧.౧౧౬॥

తే యాన్తి నరకాన్ ఘోరాన్ నాహం తేషు వ్యవస్థితః ।

మూర్ఖం వా పణ్డితం వాపి బ్రాహ్మణం వా మదాశ్రయమ్ ॥ ౧౧.౧౧౭॥

మోచయామి శ్వపాకం వా న నారాయణనిన్దకమ్ ।

తస్మాదేష మహాయోగీ మద్భక్తైః పురుషోత్తమః ॥ ౧౧.౧౧౮॥

అర్చనీయో నమస్కారోఽస్య మత్ప్రీతిజననాయ హి ।

ఏవముక్త్యా సమాలిక్ష్య వాసుదేవం పినాకధృక్ ॥ ౧౧.౧౧౯॥

అస్తర్హితోఽభవత్ తేషాం సర్వేషామేవ పశ్యతామ్ ।

నారాయణోఽపి భగవాన్స్తాపసం వేషముత్తమమ్ ॥ ౧౧.౧౨౦॥

జగ్రాహ యోగినః సర్వాంస్త్యక్త్యా వై పరమం వపుః ।

జ్ఞానం భవద్భిరమలం ప్రసాదాత్ పరమేష్ఠినః ॥ ౧౧.౧౨౧॥

సాక్షాద్దేవమహేశస్య జ్ఞానం సంసారనాశనమ్ ।

గచ్ఛధ్వం విజ్వరాః సర్వే విజ్ఞానం పరమేష్ఠినః ॥ ౧౧.౧౨౨॥

ప్రవర్తయధ్వం శిష్యేభ్యో ధార్మికేభ్యో మునీశ్వరాః ।

ఇదం భక్తాయ శాన్తాయ ధార్మికాయాహితాగ్నయే ॥ ౧౧.౧౨౩॥

విజ్ఞానమైశ్వరం దేయం బ్రాహ్మణాయ విశేషతః ।

ఏవముక్త్యా స విశ్వాత్మా యోగినాం యోగవిత్తమః ॥ ౧౧.౧౨౪॥

నారాయణో మహాయోగీ జగమాదర్శనం స్వయమ్ ।
 తేఽపి దేవాదిదేవేశం నమస్కృత్య మహేశ్వరమ్ ॥ ౧౧.౧౨౫॥
 నారాయణం చ భూతాదిం స్వాని స్థానాని తేభిరే ।
 సనత్కుమారో భగవాన్ సంవర్తాయ మహామునిః ॥ ౧౧.౧౨౬॥
 దత్తవానైశ్వరం జ్ఞానం సోఽపి సత్యవ్రతాయ తు ।
 సనన్దనోఽపి యోగీంద్రః పులహాయ మహర్షయే ॥ ౧౧.౧౨౭॥
 ప్రదదౌ గౌతమాయాథ పులహోఽపి ప్రజాపతిః ।
 అజ్గిరా వేదవిదుషే భరద్వాజాయ దత్తవాన్ ॥ ౧౧.౧౨౮॥
 జైగీషవ్యాయ కపిలస్తథా పంచశిఖాయ చ ।
 పరాశరోఽపి సనకాత్ పితా మే సర్వతత్త్వదృక్ ॥ ౧౧.౧౨౯॥
 తేభే తత్త్వరమం జ్ఞానం తస్మాద్వాస్మీకిరాప్తవాన్ ।
 మమోవాచ పురా దేవః సతీదేహభవాఙ్జఙః ॥ ౧౧.౧౩౦॥
 వామదేవో మహాయోగీ రుద్రః కిల పినాకధృక్ ।
 నారాయణోఽపి భగవాన్ దేవకీతనయో హరిః ॥ ౧౧.౧౩౧॥
 అర్జునాయ స్వయం సాక్షాత్ దత్తవానిదముత్తమమ్ ।
 యదాహం లబ్ధవాన్ రుద్రాద్వామదేవాదనుత్తమమ్ ॥ ౧౧.౧౩౨॥
 విశేషాద్గిరిశే భక్తిస్తస్మాదారభ్య మేఽభవత్ ।
 శరణ్యం శరణం రుద్రం ప్రపన్నోఽహం విశేషతః ॥ ౧౧.౧౩౩॥
 భూతేశం గిరశం స్థాణుం దేవదేవం త్రిశూలి నమ్ ।
 భవన్తోఽపి హి తం దేవం శమ్భుం గోవృషవాహనమ్ ॥ ౧౧.౧౩౪॥
 ప్రపద్యంతాం సపత్నికాః సపుత్రాః శరణం శివమ్ ।
 వర్తధ్వం తత్ప్రసాదేన కర్మయోగేన శక్యరమ్ ॥ ౧౧.౧౩౫॥
 పూజయధ్వం మహాదేవ గోపతిం వ్యాలభూషణమ్ ।
 ఏవముక్తే పునస్తే తు శౌనకాద్యా మహేశ్వరమ్ ॥ ౧౧.౧౩౬॥
 ప్రణేమః శాశ్వతం స్థాణుం వ్యాసం సత్యవతీసుతమ్ ।
 అబ్రువన్ హృష్టమనసః కృష్ణద్వైపాయనం ప్రభుమ్ ॥ ౧౧.౧౩౭॥
 సాక్షాద్దేవం హృషీకేశం సర్వలోకమహేశ్వరమ్ ।
 భవత్ప్రసాదాదచలా శరణ్యే గోవృషధ్వజే ॥ ౧౧.౧౩౮॥

ఇదాసీం జాయతే భక్తిర్యా దేవైరపి దుర్లభా ।
 కథయస్వ మునిశ్రేష్ఠ కర్మయోగమనుత్తమమ్ ॥ ౧౧.౧౩౯ ॥
 యేనాసౌ భగవానీశః సమారాధ్యో ముముక్షుభిః ।
 త్వత్సన్నిధావేవ సూతః శృణోతు భగవద్వచః ॥ ౧౧.౧౪౦ ॥
 తద్వచ్చాఖిలలోకానాం రక్షణం ధర్మసంస్థాహమ్ ।
 యదుక్తం దేవదేవేన విష్ణునా కూర్మరూపిణా ॥ ౧౧.౧౪౧ ॥
 పృష్టేన మునిభిః పూర్వం శక్రేణామృతమన్థనే ।
 శ్రుత్వా సత్యవతీసూనుః కర్మయోగం సనాతనమ్ ॥ ౧౧.౧౪౨ ॥
 ముసీనాం భాషితం కృత్స్నం ప్రోవాచ సుసమాహితః ।
 య ఇమం పఠతే నిత్యం సంవాదం కృత్తివాససః ॥ ౧౧.౧౪౩ ॥
 ససత్కుమారప్రముఖైః సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే ।
 శ్రావయేద్వా ద్విజాన్ శుద్ధాన్ బ్రహ్మచర్యపరాయణాన్ ॥ ౧౧.౧౪౪ ॥
 యో వా విచారయేదర్థం స యాతి పరమాం గతిమ్ ।
 యశ్చైతచ్ఛృణుయాన్నిత్యం భక్తియుక్తో దృఢవ్రతః ॥ ౧౧.౧౪౫ ॥
 సర్వపాపవినిర్ముక్తో బ్రహ్మలోకే మహీయతే ।
 తస్మాత్ సర్వప్రయత్నేన పఠితవ్యో మసీషిభిః ॥ ౧౧.౧౪౬ ॥
 శ్రోతవ్యశ్చాథ మస్తవ్యో విశేషాద్బ్రాహ్మణైః సదా ॥ ౧౧.౧౪౭ ॥
 ఇతి శ్రీకూర్మపురాణే షట్సాహస్రాయాం సంహితాయాముపరివిభాగే
 (ఈశ్వరగీతాసు) ఏకాదశోఽధ్యాయః ॥ ౧౧ ॥

kUrmapurANe uttarabhAge adhyAyaH 1-11

Proofread by PSA Easwaran

Ishvaragita from Kurmapurana adhyAyaH 1-11

pdf was typeset on August 13, 2022

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

